Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 159 (6. 350) ◉ 1987 йил 15 июль, чоршанба ◉ Баҳоси 3 тийин

Замондошимиз

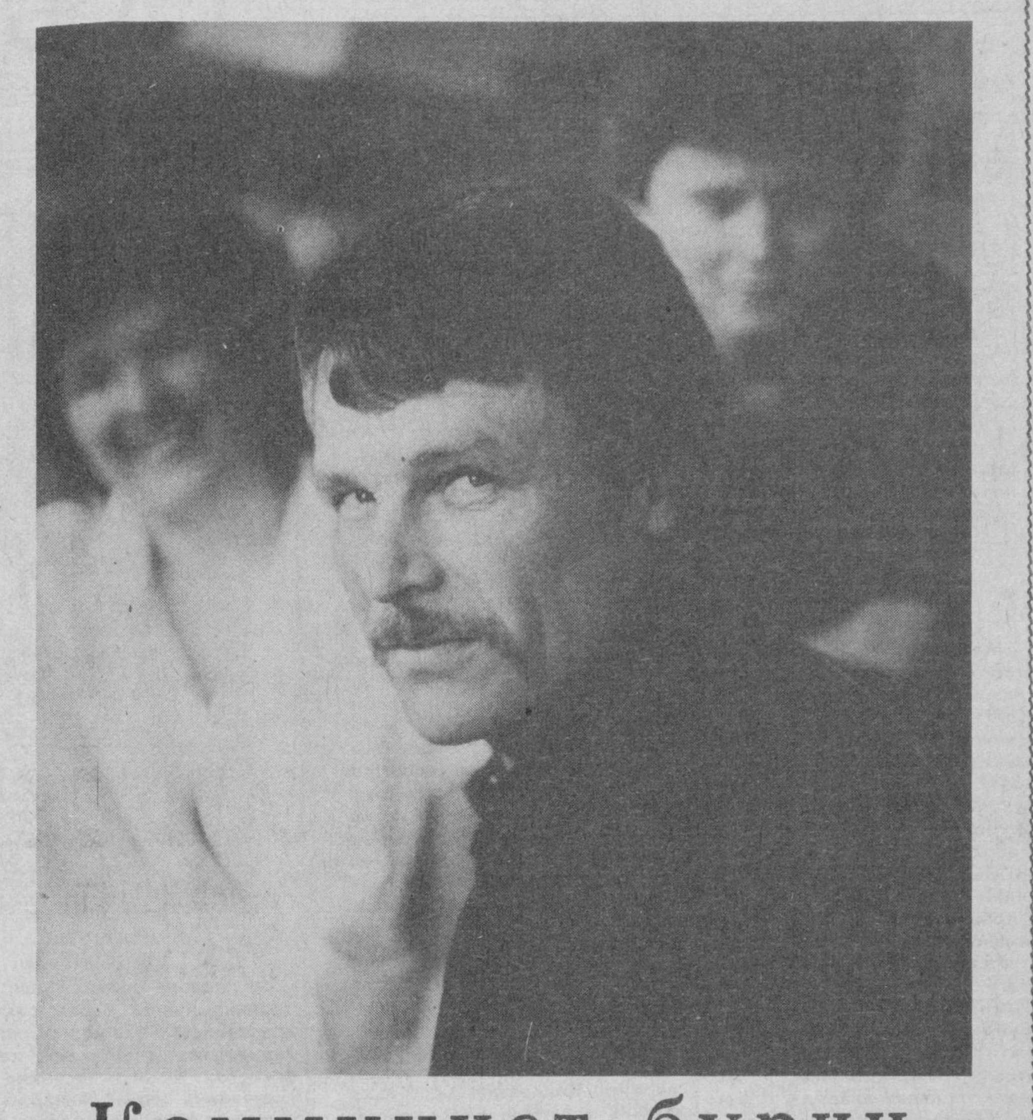

Коммунист бурчи

Николай Григорьевич Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги шарафига биринчилар қаторида янги мажбурият олди. Буни ўз бурчи деб билар эди. Негаки коммунист ҳамиша олдинги сафда бўлиши, ҳаммага намуна кўрсатиши зарур. Николай Бондарь катта бир бригадага етакчилик қилади. Бу ҳам унинг зиммасига ҳамиша бошқаларга ўрнак бўлиш масъулиятини юклайди. Ҳа, бугунги кунда етакчи бўлиш энг аввало бутун коллективга ҳамма соҳада намуна кўрсатишни талаб этади!

«Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида ташкил этилган халқ истеъмоли буюмлари цехида у етакчилик қилаётган бригада қувончли ютуқларни қўлга киритмоқда. Бирлашмада меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада усули жорий этилиши фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга ва ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга муносиб ҳисса қўшмоқда. Конструкторлар ҳам, бригадаларнинг аъзолари ҳам фақат шахсий план топшириқларини бажариш билан кифояланмасдан, бутун бригада, бўлим, бирлашма олдига қўйилган вазифаларни адо этиш учун астойдил курашмоқдалар.

Н. Бондарь етакчилик қилаётган бригада аъзолари қилинган ишларни холисона таҳлил этишяпти, қайта қуриш ва жадаллаштириш талаблари асосида иш юритишга интилишяпти. Бригада ўз олдида турган янги муаммоларни аниқ-равшан тушунади, шунинг учун ҳам бу ерда ишчанлик кайфияти, бир-бирига талабчанлик юқори.

Коллектив аъзоларидан В. Матицина, В. Черипанова, Ф. Изамутдинова ва бошқалар бригада оғирини енгил қилишяпти. Ўзаро мусобақани кун сайин авж олдираётган ишчилар юбилей шарафига олган мажбуриятларига яраша меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг мақсади — шонли санагача йиллик планни адо этишдир.

СУРАТДА: Н. Г. Бондарь.

Э. Зоҳидов фотоси.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорлари—ҳаётга!

Қурилиш майдонларида

Жадал суръатда

Пойтахтимиз кундан кунга обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Янги-янги турар жой микрорайонлари бунёд этилиб, кўкка бўй чўзаётган кўркам бинолар шаҳримиз ҳуснига ҳусн қўшмоқда. Ана шундай бинолардан бири шаҳримизнинг Усмон Юсупов ва Хуршид кўчалари кесишган жойда қад кўтаряпти. Бу турар жой биноси қурилишини «Главташкентстрой»нинг 2-уйсозлик комбинатига қарашли 3-ва 4-қурилиш бошқармаларининг аҳил коллективи бунёд этмоқда. КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорларидан руҳланган коллектив айни кунларда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллик юбилейини меҳнатда қувончли ютуқлар билан кутиб олиш учун астойдил бел боғлаган.

Бу ерда тўққиз қаватли 32 квартирага мўлжалланган иккита турар жой биноси бунёд қилиняпти. Михаил Пак ҳамда Михаил Мартинов бошлиқ бригада аъзолари йил бошидан бери фидокорона меҳнат қилиб, иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланиб шу кунларда катта ҳажмда монтаж ишларини ниҳоясига етказмоқдалар.

— Бригадамиз аъзолари асосан 16 кишидан иборат бўлиб, ҳаммаси комсомол-ёшлардир, — дейди бригада бошлиғи М. Мартинов. — Айниқса Раҳим Жабборов, Андрей Шашков, Владимир Бойков, Толиб Қурбонов сингари ғайратли бинокорлар Злобин методи асосида меҳнат қилиб, ойлик планларини 108—110 процентга етказиб бажаришмоқда. Биз меҳнат қилаётган бу бино қурилишида ҳозирги кунгача ҳаммаси бўлиб 215 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

Ёнма-ён, бир-бирига туташ қурилаётган бу биноларнинг биринчи қаватида ҳамшаҳарларимиз учун озиқ-овқат магазини ҳамда маиший хизмат пунктлари ташкил қилиш мўлжалланган.

— Биз бунёд этаётган иккинчи бино қурилишида ҳам монтаж ишлари охирлаб қолди, — дейди прораб Алижон Обидов. — Бизнинг аҳил бригадамиз интернационал комсомол-ёшлар бригадаси ҳисобланади. Айрат Сафин, Комил Тожибоев, Константин Калтирчин, Василий Муликов сингари қўли гул бинокорлар ишни тубдан қайта ташкил қилиб, жадаллаштириш йўлидан бориб меҳнат қилмоқдалар. Ўзаро социалистик мусобақани кенг авж олдириб ойлик план топшириқларни 110—120 процентга бажаришга эришяпмиз.

Сифатли ва унумли меҳнат қилишни ўзларининг энг биринчи асосий вазифалари эканлигини яхши билган бу пешқадам бригада аъзолари айни кунларда ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Улар бу икки бинони юбилей шарафига муддатидан илгари 25 августда фойдаланишга топшириш учун азму қарор қилганлар.

Д. ИКРОМОВА.

Сусткашлик қачонгача?

Илгариги мавзуга қайтамиз

Шаҳар қурилишининг бугунги манзарасига назар ташласак, КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми минбаридан янграган **«...очиғини айтиш керакки, уй-жой қурилишида ҳали туб бурилиш бўлгани йўқ ва бу маълум даражада фақат маблағларнинг етишмаслиги билан эмас, балки кўпгина партия, совет ва хўжалик органларининг, раҳбар кадрларнинг муносабати билан белгиланади. Умумий гаплардан кейин ҳамиша ҳам бу муҳим вазифани бажариш учун ташаббускорона, собитқадам иш бўлаётгани, резервлар қидириб топилаётгани йўқ»** деган сўзлар нақадар ҳаётий эканлигига яна бир карра ишонч ҳосил қиламиз. Узоққа бориб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Мана бир мисол: газетамизнинг шу йил 6 март сонида «Ким ҳақ?, ёки бир объект қурилишидаги икки кун тафсилоти» сарлавҳали танқидий материал эълон қилинган эди. Унда «Промгражданстрой» трестига қарашли 7-механизациялашган кўчма колонна коллективи Беруний кўчасининг «Б-1» кварталида бунёд этаётган 5-турар-жой биносида қурилиш ишлари суст олиб бораётгани ҳақида сўз юритилганди. Мақолада кўчма колонна қурувчилари мазкур объект бўйича январь-февраль ойлари планларини бажаролмай қолганликлари, яъни январь ойида 35 минг сўмлик ўрнига 25 минг сўмлик, февраль ойида эса 20 минг сўмликка яқин иш бажарганликлари ҳақида хабар қилинганди. Бунга қурилиш механизмларининг ўз вақтида ремонт қилинмаслиги, кўтарма кранларнинг тез-тез бузилиб туриши, асосий сабаб қилиб кўрсатилганди.

Шу ўринда яна бир бор КПСС Марказий Комитети июнь Пленумида таъкидланган **«уй-жой қурилишининг ўсиб бораётган ҳажмларини бажариш учун қувватлар етишмаётганлиги ҳақида бот-бот эшитишга тўғри келади. Бироқ, бундай изоҳлар ҳеч кимни қаноатлантира олмайди. Биринчидан, агар қувватлар етишмаётган бўлса, у ҳолда уларни вужудга келтирмоқ даркор; иккинчидан эса, ҳозир мамлакатда уйсозлик корхоналари қувватларининг 20 проценти умуман фойдаланилмай келяпти»**, деган сўзларни эслатиб ўтиш жоиз бўлади.

Хўш, ушбу мақола эълон қилингандан кейин, ўтган тўрт ой ичида объектда қандай ўзгаришлар рўй берди деган савол туғилиши табиий. Деярлик ҳеч нима ўзгаргани йўқ. Биз яқинда шу объектда бўлганимизда бунга тўла ишонч ҳосил қилдик.

Ҳозир объектда рельссиз юрадиган кичик кранни ҳисобга олмаганда, иккита кўтарма кран мавжуд. Бироқ, шу иккита крандан биттаси мунтазам ишламайди. Планнинг бажарилиши эса ўлда-жўлда. Масалан, шу йилнинг январь ойида мазкур объект бўйича план 71,5 процент бажарилган бўлса, май-июнь ойларига келиб, бу кўрсаткич ўртача 60 процентни ташкил этди.

Бундан ташқари объектда учта шахсий машиналар қўйиладиган гараж мавжуд. Бу қурилиш ишларини жонлантириб юборишга маълум даражада тўсқинлик қилмоқда. Бу ҳақда ҳам илгариги мақолада батафсил ёзилган эди. Шунга қарамай, гаражни кўчириш ҳақида ҳеч ким қайғурмаяпти.

— Бу мақолани биринчи марта кўриб туришимиз, — деди бригадир Анатолий Пушкарев. — Бу ҳақда бизга ҳеч ким, ҳеч нарса дегани йўқ. Аммо, объектдаги қурилиш ишларига келсак, бундан баттари бўлмайди. Объект қурилиш материаллари билан узлуксиз таъминланмайди. Ойлик эса йўқ ҳисоб. Масалан, май ойида уч одам бўлиб икки смена ишладик. Лекин қўлга олган ойлигимиз 140 сўмни ташкил этди. Кийиниб-ечинадиган вагондан бошқа ҳеч нарса йўқ. Тушликка эса «Ғунча» кинотеатри олдидаги ошхонага қатнаймиз. Овқатлар ниҳоятда сифатсиз.

Қурилиш оддий, техника хавфсизлиги воситалари билан ҳам таъминланмаган. Мисол учун ҳозир уйнинг юқори қаватларида монтаж ишлари олиб борилаётганига қарамасдан, шу вақтгача чиқиб-тушиш учун подъездларга зинапоялар ўрнатилмаган. Айни пайтда темир арматуралардан ишланган зинапоялардан чиқиб-тушиб юрибмиз. Бунга колонна техника хавфсизлиги инженери Гигашвили бефарқ қарамоқда. Иш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Ҳозир объектда учта бригада мавжудлигига қарамасдан, ҳаммаси бўлиб 28 одам ишлаб турибди.

Мақоладан кўчма колонна бош механиги Рудольф Шеек ҳамда колоннанинг бошқа раҳбарлари ҳам бехабар эканлар. Биз телефон орқали Р. Шеекдан шу мақола юзасидан колоннада қандай муҳокамалар бўлди, деб сўраганимизда, у бу танқидий материалдан мутлақо бехабар эканликларини айтди. Бош механик фақат биз уни мақоладан хабардор қилгандан кейин, материални ўқиб, унга жавоб тайёрласакмикан деб турибди. Бунга нима дейиш мумкин?

Яқинда тайинланган бош инженер Георгий Авидисяннинг айтишича, объектда юқорида таъкидлаб ўтилган камчиликларнинг вужудга келишига асосий сабаб «Госкомводстрой» мазкур уйни пул билан таъминлашни тўхтатиб қўйганлигидир. Унинг айтишича, «Госархстройконтроль» томонидан объектни пул билан таъминлашга рухсат этилмаган. Сабаби, мазкур уйнинг ҳар бир квартираси сатҳи нормадагидан ўртача 10—20 квадрат метр кўп.

Хулоса қилиб айтганда, объектда қурилиш ишлари ҳаддан ташқари ёмон. Объектдаги иш бугунги кун талабига жавоб беролмаслигига ишончимиз комил. Шунинг учун ҳам кўчма колонна раҳбарлари газетанинг танқидий чиқишига эътиборсизлик билан қарашган ва ундан тўғри хулоса чиқариб олмаганлар.

Трест ҳамда кўчма колонна бошлиқлари объектда қурилиш ишларини жадаллаштириб, юборадилар, деган умиддамиз.

Ғ. ЮСУПОВ,

«Тошкент оқшоми»нинг жамоатчи мухбири.

1917 1987

Топшириқ бажарилди

Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига умумхалқ социалистик мусобақасида «Ташпромстрой» трестининг пардозлаш қурилиш бошқармасига қарашли Хайрулла Мирзаев бошлиқ бригада аъзолари қувончли натижаларга эришмоқдалар.

Ҳозирги кунда бригада азаматлари «Ғалабанинг 40 йиллиги» массивида бунёд этилган 48 квартирали турар-жой биносида бўяш, гулқоғоз ёпиштириш каби ишларни бажаришмоқда.

Бригада аъзоларидан Г. Гилязова, Ҳ. Ҳасанов, З. Хабибулина, Д. Сахобиевалар ғайрат-шижоат кўрсатиб, коллектив эришаётган муваффақиятга салмоқли ҳисса қўшишмоқда.

— Коллективимиз, — дейди бригада бошлиғи Х. Мирзаев. — Турли миллат кишиларидан таркиб топган. Ҳаммамиз бир тан, бир жон бўлиб ишлаймиз. Бу уй-жой биносини анъанавий байрамимиз — қурувчилар кунига совға қилиш ниятида қизғин ишлаяпмиз.

Чеварлар аҳди

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи Улуғ Октябрнинг 70 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдирмоқда.

Бирлашма ишчи ва хизматчилари КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорларини синчиклаб ўрганмоқдалар. Бу ҳужжатларда халқ фаровонлигини ошириш учун саноат корхоналарида ишлаб чиқаришни ҳар томонлама такомиллаштиришга катта аҳамият берилган.

Иш вақти, техника ва илғор тажрибадан омилкорлик билан фойдаланиш туфайли янги марралар забт этилмоқда. Бирлашманинг 3-цехи чеварлари меҳнат беллашувида уч марта биринчи ўринни эгаллаб, шу ярим йил ичида пландан ташқари 694 костюм тайёрлашди. 5-цех коллективи эса 546 костюм, 7-цех 1164 жемпер қўшимча тайёрлашга эришишди.

Бирлашманинг 650 илғори Улуғ Октябрь 70 йиллик юбилейига атаб оширилган мажбурият асосида ишламоқда. Корхонанинг яна 14 ишчиси эса уч йиллик план-топшириғини бажариш мажбуриятини олган.

Вақтдан ўзиб

«Главташкентстрой» нинг «Отделстрой» трестига қарашли 11-қурилиш бошқармасида В. Воронин бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси фахр билан тилга олинади. Чунки бу бригада бошқармада социалистик мусобақада бир неча йилдан бери фахрли ўринлардан бирини эгаллаб келмоқда.

Коллектив бригада пудрати асосида меҳнат қиляпти. Улар шу кунларда «Ғалабанинг 40 йиллиги» турар жой массивида қад кўтараётган 44 квартирали уйда пардозлаш ишларини олиб боришмоқда. Ҳозир бу коллективнинг меҳнат календарида юбилей йилининг август ойи очилган.

— КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми материаллари билан чуқур танишиб қатор хулосалар чиқариб олдик, — дейди бригада бошлиғи В. Воронин. — Биз уй-жой қурилишини янада тезлаштириш юзасидан тадбирлар белгиладик. Ўртоқ М. С. Горбачев докладида таъкидлаганидек, уй-жой қурилиши — умумхалқ вазифасидир. Бунинг исботи тариқасида шуни айтмоқчиманки, партия съезди илгари сурган 2000-йилга қадар ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки хусусий уй билан таъминлаш вазифасини бажаришда коллективимиз муносиб улушини қўшади.

Бригада аҳли турдош касбларни ўзлаштириб олган. Коллективда меҳнат графигини қайтадан такомиллаштирдик. Графикдан бир ой ўзиб ишлаётган пардозловчилар кунлик нормани 110—115 процентга етказиб адо этишмоқда. Бригаданинг Н. Потохонова, З. Собитова, Ш. Раҳматуллаев, Ш. Ҳожимуротов сингари пешқадам сайқалчилари бошқаларга ўрнак бўлмоқда.

Д. ОБЛАЕВ.

2-цех Тошкент асбобсозлик бирлашмасидаги энг зарбдор участкаларнинг биридир. Бу ерда асосан республикамиз машинасозлик корхоналари ва ремонт устахоналари учун металлни қирқишда қўлланиладиган асбоб-ускуналар тайёрлаб берилади. Цех коллективи зиммасидаги бу масъулиятли топшириқни доимо шараф билан бажариб келмоқда. Ойлик планлар мунтазам ошириб уддаланаяпти. Қолаверса, ҳар бир ишчи цехга юқори маданиятли ишлаб чиқариш коллективи номи берилиши учун астойдил курашмоқда.

СУРАТДА: цех илғор ишчиси, «Ҳурмат белгиси» ва Меҳнат Қизил Байроқ орденлари нишондори Роза Гартвич участка бошлиғи Валентина Левада билан тайёрланган маҳсулотнинг сифатини кўздан кечиришмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Тонгги газеталарда

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ҲАММА КОЛХОЗЧИЛАР, СОВХОЗ ИШЧИЛАРИ, МЕХАНИЗАТОРЛАР, АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИ ТАРМОҚЛАРИ ХОДИМЛАРИ, КОММУНИСТЛАР, КОМСОМОЛЛАР ВА БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРГА МУРОЖААТНОМАСИ ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН.

Шифохона кенгаймоқда

1-юқумли касалликлар шифохонаси медицина хизмати кўрсата бошлаганига 60 йил бўлди.

Шифохонани кенгайтириш мақсадида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети буюртмаси билан София кўчасида уч блокли 6 қаватли 180 ўринли янги корпуслар қурилиши ниҳоясига етяпти. Бу иншоотнинг лойиҳаси «ГипроНИИздрав»нинг Ўрта Осиё филиалида ишланган. Биринчи блокда маъмурий ҳамда Тошкент медицина институти юқумли касалликлар кафедраси жойлашади. Кафедрада студентлар медицинанинг замонавий техника воситаларини ўрганишлари учун қулай шароит яратилган.

Иккинчи бинода 180 бемор шифо топиши учун шароит муҳайё. Ҳар бир қаватда буфет, ошхона мавжуд. Учинчисида хўжалик ва ёрдамчи хизмат хоналари бўлади. Бу қурилишлар учун 210 минг сўм сўм маблағ сарфланмоқда. Қурилиш ишларини 6-трестга қарашли 7-қурилиш бошқармаси мастери А. Газиев бошлиқ бинокорлар олиб боришмоқда. Улар биринчи ҳамда иккинчи блок қурилиш ишларини муддатидан олдин тугатдилар. Пардозлаш ишларини 2-«Отделстрой»нинг 46-қурилиш бошқармасига қарашли Р. В. Ахмеджанова бошчилигидаги пардозловчилар бригадаси олиб бормоқда.

Шифохонанинг янги бинолари шу йилнинг учинчи кварталида ишга туширилади.

Аёллар мулоқоти

Ленин район хотин-қизлар совети аъзоларининг II маҳалла аёллари — қаҳрамон оналар, қайнона ва келинлар билан учрашуви бўлиб ўтди. Унда Ленин район хотин-қизлар совети раиси Э. Султонова, биринчи ўзбек аёл парашютчиси, тепловоз машинисти Б. Мирбобоева, Ленин район партия комитети агитация ва пропаганда бўлими мудири Р. И. Кушева, ошхоналар тресті директори ўринбосари Ф. Соатовалар иштирок этишди. Учрашув савол-жавоблар, бадиий чиқишлар билан файзли бўлди. Қайнона ва келин муносабатлари, замонавий ёш оилалар қандай бўлиши ҳақида ўзаро суҳбатлашиб, фикрлашилди. Ў. Орифбоева, Т. Комилова каби Қаҳрамон оналар ўз оилалари, бола тарбияси ҳақида ҳикоя қилиб бердилар.

Маҳалла аёллари шу даврада спорт майдончаси, сартарошхона, янги мактаб қуриш, теварак-атрофни ободонлаштириш тадбирларини белгиладилар.

Ж. АСАДОВА,

Янги маҳсулот

«Промстройкомплект» бирлашмасининг Чуқурсойдаги девор ва керамзит панеллари комбинати пландаги 4 миллион ўрнига 4 миллион 150 минг сўмлик иш бажариб, ярим йиллик топшириқни муддатидан олдин адо этди.

КПСС XXVII съезди илгари сурган 2000-йилга қадар ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки хусусий уй билан таъминлаш вазифасини бажаришга комбинат коллективи ҳам астойдил киришган.

Шуниси қувончлики, июль ойидан комбинат аҳолига силикат ғишти ишлаб чиқара бошлади. Бу бинокорлик материалининг оддий ғиштдан фарқи шундаки, у қоришмани ўзига яхши олади. Ўтга чидамли, печларга ишлатса ҳам бўлади. Комбинат дастлабки 800 кубометр янги маҳсулотини сотувга чиқаради.

Тошкент журналистлар ташкилотида

КЕЧА Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти клубида Ўзбекистон Журналистлар союзи Тошкент ташкилоти правлениесининг пленуми бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Журналистлар союзи Тошкент ташкилоти правлениесининг раиси Н. Насимов «СССР Журналистлар союзи VI съезди ва Ўзбекистон Журналистлар союзи VII съезди қарорлари асосида бошланғич журналистлар ташкилотларининг редакциялар коллективлари ижодий ҳаётидаги ролини ошириш ҳақида» доклад қилди.

Ўзбекистон Журналистлар союзи Тошкент ташкилоти бюросининг ўтган ярим йил ичидаги иши тўғрисида правление секретари Ф. Ю. Абдураҳмованинг ахбороти тингланди.

Пленумда бошқа масалалар ҳам қараб чиқилди.

Телетайп лентасидан

● **БЕРЛИН. Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатларнинг таклифи ядровий қуролсизланишга киришиш учун тарихий имконият яратиб беради, деди ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Герман Аксен ГДР пойтахтида Дания Компартиясининг раиси Оле Сон билан бўлиб ўтган учрашувда.**

У яқин вақт ичида Европада АҚШ ва СССРнинг ядро ракеталарини тугатиш тўғрисида битим тузиш учун барча ишлар қилиш зарурлигини айтди. Бундай битим тузилишига халақит беришга уринаётган кучларнинг қаршилигини бартараф этиш керак. Бу, айниқса, ГФРнинг 72 та «Першинг-1А» ракетасини битимдан истисно қилиш йўлидаги уринишларга тааллуқлидир, деди Аксен.

Дания коммунистларининг раҳбари Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатларининг тинчлик ташаббусларини тўла-тўкис қўллаб-қувватлашини айтди. Шимолий Атлантика блоки «Дастлабки ядровий зарба», «Ядро қуроли билан чўчитиш» доктриналаридан воз кечиши ва иккала ҳарбий-сиёсий иттифоқнинг ҳарбий доктриналари юзасидан маслаҳатлашувлар тўғрисида Варшава Шартномасининг таклифини қабул қилиши зарур, деди у.

● **КОПЕНГАГЕН. Бу ерда Европа Иқтисодий Ҳамжамияти министрлар кенгашининг ташқи ишлар министрлари иштирокидаги кенгаши ўз ишини тамомлади.**

Учрашув қатнашчилари қурол-яроғлар устидан контроллик тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасидаги мулоқот олға томон силжиб, ҳозирги вақтда ўртача олислик ракеталари тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида битим тузиш учун бирмунча қулай истиқболлар пайдо бўлганлигини мамнуният билан қайд этдилар. Бир вақтлар Вашингтоннинг тазйиқи остида Сурияга қарши жорий этилган жазо чораларини қисман бекор қилиш ва Сурия ҳукумати билан юксак дипломатия даражасидаги алоқаларни тиклаш тўғрисидаги қарор сессиянинг муҳим якуни бўлди. Сессия қатнашчилари ўртасидаги келишмовчиликлар уларнинг Жанубий Африка республикаси апартеид режимига нисбатан янги жазо чоралари жорий этиш тўғрисида келишиб олишларига имкон бермади. Дания сиёсий обзорчиларининг фикрича, бунга Англия, ГФР ва Португалия қатъиян қаршилик кўрсатдилар.

● **АФИНА. Греция шу йил сентябрь ойида Эгей денгизи акваториясида «Дисплей детерминейшн» маҳфий ном остида ўтказиладиган НАТО машқларида қатнашмайди.**

Греция ҳукуматининг расмий вакили Сотирис Костопулос шу ҳақда маълум қилди.

● **ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг чегарадаги Панжоб штатидан Сикх террорчилари яна қуролли ҳужум қилганликлари тўғрисида хабарлар олинди.**

Республика миллий бирлиги ва бутунлиги душманларининг қонли жиноятлари натижасида ўн киши жароҳатланди. Амрицар шаҳри яқинида сепаратчиларнинг яширин гуруҳи аъзолари маҳаллий электр таъминот бошқармаси биносига бостириб кириб одамларни автоматдан ўққа тутди. Ҳужум натижасида ходимлардан тўрт киши ўлдирилди. Каллакесарлар яширинишга муваффақ бўлишди. Полиция кун бўйи ўтказган рейд давомида экстремистлардан 9 киши қўлга олинди.

● **ЛОНДОН. Хусусий визит билан бу ерга келган Иордания қироли Хусайн Англия Бош министри Маргарет Тэтчер билан учрашди.**

Яқин Шарқ проблемасини бартараф этиш, жумладан, шу масала юзасидан халқаро конференция чақириш музокараларнинг диққат марказида бўлди. Хабар қилинишича, иккала томон ғоят қисқа вақт ичида бундай конференцияни чақиришнинг ўзаро мақбул формуласини ишлаб чиқиш зарур, деган якдил фикрга келди. Уларнинг фикрича, конференцияни чақириш ҳозирги вақтда можарони бартараф этишнинг энг реал йўлидир.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорлари—ҳаётга

Ишчилар синфи янгиланиш йўлида дадил одим ташламоқда. Барча ишларда ишчилар синфи қайта қуришнинг олдинги сафида бормоқда... Бу эса қайта қуришнинг муваффақияти учун ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Меҳнат коллективлари мамлакат социал-иқтисодий тараққиётининг энг муҳим масалаларини ҳал этишга ташаббускорлик билан киришиб, маҳсулот етказиб бериш шартнома мажбуриятларини ўз вақтида ва сифатли бажаришни биринчи ўринга қўймоқда. Мамлакатда Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига бошланган мусобақа кучаймоқда.

(КПСС Марказий Комитетининг июнь (1987 йил) Пленуми материалларидан).

Шу куннинг талаби

Мамлакатимиз ҳаётидаги тарихий воқеа — КПСС Марказий Комитетининг июнь (1987 йил) Пленуми бўлиб ўтганига ҳам ҳали ҳеч қанча вақт бўлгани йўқ. Аммо бу мўътабар анжуман минбаридан айтилган сўзлар қисқа фурсатдаёқ ҳамманинг эътиборини ўзига жалб этди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг «Партиянинг экономикани бошқаришни тубдан қайта қуриш соҳасидаги вазифалари тўғрисида» Пленумда қилган докладида бундан буёнги фаолиятнинг истиқболли режалари белгилаб берилганлиги меҳнат коллективларида мамнуният билан эътироф этилмоқда. Айниқса, докладдаги **«Хўжалик юритишнинг янги механизми орқали ҳам, демократик тартиб қоидалари орқали ҳам, сиёсат, идеология, маданият орқали ҳам йўналтириб бориш керак. Қайта қуришнинг моҳияти ҳам пировард натижада манфаатларни эътиборга олишдан, манфаатларга таъсир ўтказишдан, шу орқали манфаатларни бошқаришдан иборатдир»** дейилган сатрлар ҳеч кимни тўлқинлантирмаслиги, янгича ишлашга руҳлантирмаслиги мумкин эмас.

Янгича шароитда ишлаётган бу корхоналар ичида бизнинг бирлашмамиз ҳам бор. Бирлашмамиз пахтачилик учун тракторлар ва прицеплар ишлаб чиқаришга ихтисослашган. Айтиш мумкинки, бизда сифатни яхшилаш учун илгари ҳам кенг миқёсда кураш олиб борилган. Тайёрланаётган тракторлар ва прицепларнинг сифати деҳқонларга манзур эди. Аммо бугунги кунда партия олдимизга янги, катта вазифалар қўймоқда. Бундан кутилган асосий мақсад саноат корхоналарида ишлаб чиқарилаётган техника воситалари, кенг истеъмол буюмлари сифатини энг яхши жаҳон намуналари даражасига етказишдир.

Мен бирлашманинг 7-механика-йиғув цехида 27 йилдан бери ишлайман. Дастлаб тракторнинг олдинги вилкаларига ишлов берардим. Ҳозир эса созловчилик қиляпман. Цехимиз коллективи яхши меҳнат анъаналари билан танилган. Давлат қабули шароитида ишлашга ҳам пухта тайёргарлик кўрилди. Бу коллективнинг бугунги иш натижаларидан кўриниб турибди. Мана бир неча ойдирки, бутун бирлашма барча маҳсулотини давлат қабулига топширяпти. Биринчи квартал ва ярим йилликни яхши кўрсаткичлар билан якунладик. Бирлашманинг 18, 28-цехлари ҳам қийинчиликларга қарамай, ишлаб чиқариш суръатини ошириб боришяпти.

Мен меҳнат қилаётган бригадада 45 ишчи меҳнат қилади. Улар рус, ўзбек, украин, қозоқ, немис, бошқирд, татар миллатига мансуб кишилардир. **Коллективимиз аҳил оилани эслатади. Бугун уларнинг ҳар бири Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини шахсий меҳнат армуғонлари билан кутиб олиш учун тер тўкмоқда. Ҳамкасбларим В. Мухин, А. Маҳмудов, В. Бредер ва бошқалар топширилган вазифага масъулият билан ёндошиб, юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар.**

Бирлашмадаги кўпгина илғор коллективлар қатори бизнинг бригадамиз ҳам Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига оширилган социалистик мажбуриятларда йиллик топшириқни муддатидан тўрт кун аввал бажариш, юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлиги тинмай ўсиб боришини таъминлаш каби тадбирлар белгиланган.

Бирлашмамиз коллективи КПСС XXVII съезди қарорларида белгиланган жадаллаштириш, қайта қуриш йўлидан дадил боряпти. Мавжуд камчилик ва нуқсонларга муросасиз ўт очилди. Биз иллатларга қарши тинмай курашаверамиз. Бу йўл мамлакатимизда тартиб ва интизомни мустаҳкамлаш, халқнинг турмуш фаровонлигини ошириш, оддий меҳнат кишилари учун яхши яшаш ва меҳнат шароитлари яратиш йўлидир. Хуллас, янгича ишлаш ва яшаш шу куннинг талабидир.

М. ТУРОПОВ,
СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 7-механика-йиғув цехи созловчиси, Ленин ордени кавалери.

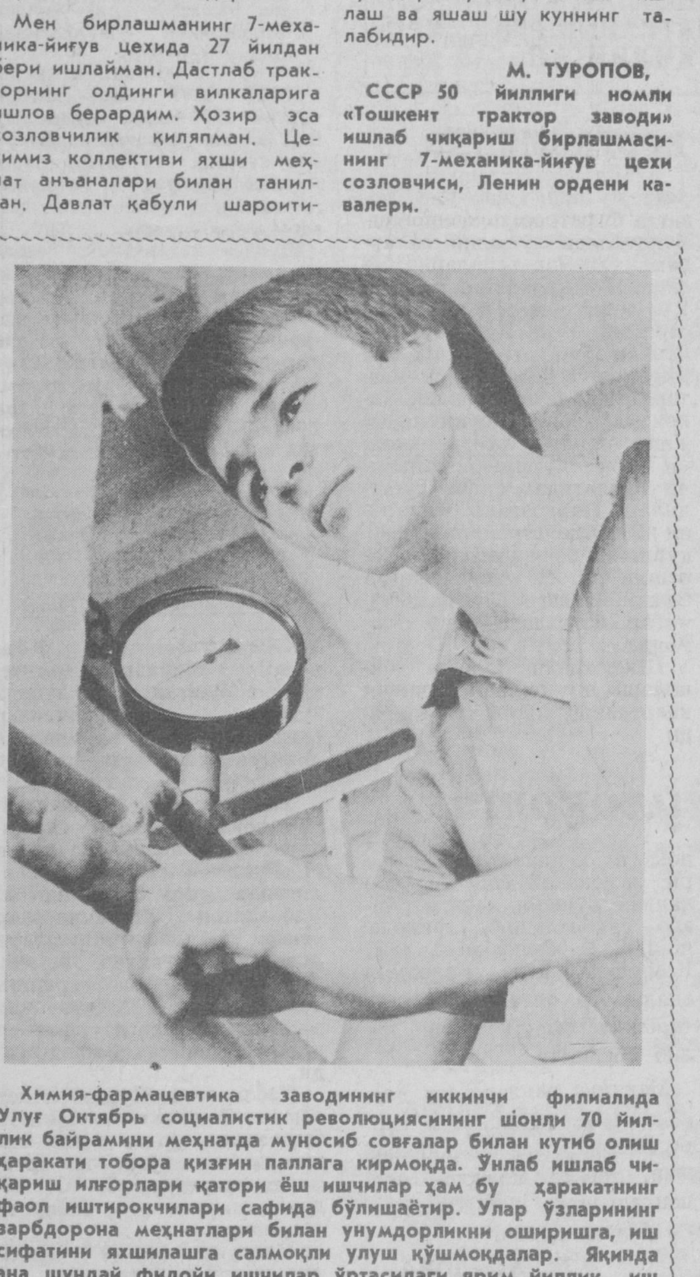

Химия-фармацевтика заводининг иккинчи филиалида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 70 йиллик байрамини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олиш ҳаракати тобора қизғин паллага кирмоқда. Ўнлаб ишлаб чиқариш илғорлари қатори ёш ишчилар ҳам бу ҳаракатнинг фаол иштирокчилари сафида бўлишаётир. Улар ўзларининг зарбдорона меҳнатлари билан унумдорликни оширишга, иш сифатини яхшилашга салмоқли улуш қўшмоқдалар. Яқинда ана шундай фидойи ишчилар ўртасидаги ярим йиллик иш натижалари кўриб чиқилиб, унга якун ясалди. Пешқадамлар орасида ёш коммунист Равшан Худойберганов алоҳида ўрин эгаллади. Шуниси қувончлики, бу моҳир аппаратчи юбилей шарафига олган социалистик мажбуриятини муваффақиятли адо этиб, қувончли ютуқларга эришмоқда.

СУРАТДА: Равшан Худойберганов иш устида.

МУСОБАҚА ОММАВИЙ ВА ТАЪСИРЧАН БЎЛСИН!

Бу корхона ёрлиғи туширилган маҳсулотлар эндиликда республикамизнинг барча шаҳар ва қишлоқларида катта шуҳрат қозонмоқда. Уларнинг сифатли ва бежиримлиги талабчан харидорлар дидига мос келаётир. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси моҳир чеварлари ўртасида авж олдирилган ўзаро социалистик мусобақа ана шундай қувончли натижаларнинг таъминланишига кенг йўл очаётир. Унда ҳар бир ишчи-хизматчи фаол иштирок этиб, коллектив ютуғини янада мустаҳкамланишига шахсий улуш қўшиб келмоқда.

СУРАТДА: илғор тикувчилардан Дилора Зиёева, Малика Розиқова ва Мунира Қосимовалар бажарган ишлари хусусида бир-бирларига ҳисобот бермоқдалар.

М. Нуриддинов фотолари.

Шартнома асосида

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси ўзининг ажойиб меҳнат анъанасига эга. Республика енгил саноат корхоналари ўртасида пешқадамликни бой бермай келаётган бу илғор коллектив аъзолари бир неча йилдирки, мамлакатимиздаги етакчи турдош бирлашмалар билан мусобақалашиб келмоқдалар. Айни кунларда мусобақадошлар сафи тобора кенгайиб, кенг қулоч ёзиб бораётир.

Андижон, Львов, Иваново, Чита шаҳарларидаги турдош корхоналар коллективлари билан тузилган шахсий шартнома асосида иш юритилиши айниқса ютуқлар гарови бўлмоқда. Бунинг эвазига ўзаро ҳамкорлик алоқалари янада ривожлантирилибгина қолмай ишлаб чиқаришда бой тажриба орттиришга, ўзаро ёрдам кўрсатишга, кадрлар тайёрлаш сифатини яхшилашга ҳам эришмоқда.

Яқинда бирлашма ишчилари Львовдан шундай қувончли хабарни олдилар: трикотажчилар биргина юбилей йилининг дастлабки кварталида ишлаб чиқариш ҳажмини 1,2 процентга оширишга муваффақ бўлдилар. «Янгилик» индекси ва шартнома баҳолари бўйича тайёрланаётган ялпи маҳсулот 22 процентни ташкил этди. 17 тонна хом ашё тежаб қолишга муваффақ бўлинди.

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида эришилган ютуқлар эса бундан ҳам қувончлидир. Йилнинг ўтган даври мобайнида бу ерда ишлаб чиқариш ҳажми 610 минг сўмликка ошди. Асосий кўрсаткичлар бўйича белгиланган топшириқларнинг уддаланишига эришилди.

М. САВЕЛЬЕВ.

Эъзоз

У нимадир қаттиқ портлаганини, командирнинг «Ўт оч, ўт оч!» деган овозини элас-элас эшитди. Буйруқни бажариш учун ўзини ўнглаб олиши лозим эди. Чап ёғидаги кучли оғриқ ва кўп қон йўқотганлиги оқибатида мадорсизланиб қолганлиги бунга халақит берарди. Аммо тоғдан писиб пастга тушаётган душманларни кўриши биланоқ оғриқни ҳам унутди. Ўзини қўлга олишга ҳаракат қилиб, ётганича автоматдан ўт очди...

Кўзини очганида ҳамшира қиз Муҳиддинга ҳарбий госпиталда ётганлигини, вертолётлар уларга ўз вақтида ёрдамга етиб борганлигини айтиб берди...

Бу — Афғонистонда интернационал бурчини ўтаб қайтган собиқ жангчи Муҳиддин Холматовнинг солдатлик лаҳзаларидан бир мисол, холос. Ўша дамларни эслаганида унинг юзлари жиддийлашади. Аммо ўзи ҳақида гапиришни сира хуш кўрмайди. Биз буни биринчи учрашувимиздаёқ хис этдик.

— Бошқалар ҳақида ёзганингиз маъқул эди, — деди у яноқларига қизиллик югуриб.

Ҳолматовлар оиласида улғайган саккиз фарзанднинг бири Муҳиддин отаси касбини танлади. У саккизинчи синфни битиргандан сўнг 128-ҳунар-техника билим юртида ўқишни давом эттириб, ремонтчи-слесарь ихтисослигини эгаллади. Сўнг 2-трамвай депосига ишга келди. Ҳозир ўшанга ҳам тўққиз йилдан ошибди. Орадан ўтган вақт ичида ёш ишчи касб маҳоратини мукаммал эгаллашга муваффақ бўлди. Бешинчи разрядли электр слесарь даражасига кўтарилди. Ўндан зиёд ёшларга ўз касбини пухта ўргатди. Ҳозирги кунда у ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда автомобиль транспорти ва йўллар институтида билим олмоқда.

Ёш коммунист Муҳиддин Холматов ўз касбининг етук мутахассисигина эмас, жамоат ишларининг фаол қатнашчиси ҳамдир. У кўнгилли халқ дружиначиси. Трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси «Комсомол прожектори» штабининг раиси сифатида камчилик ва нуқсонларни бартараф этишга ҳисса қўшиб келмоқда.

«Меҳнатдан келса бойлик—турмуш бўлар чиройлик» деган халқимизнинг доно нақли бор. Муҳиддин ҳам ўзининг камтарона меҳнати туфайли кун сайин камол топмоқда. Яқинда касбдошлари уни Ленин комсомоли мукофоти лауреати бўлганлиги билан қизғин муборакбод этдилар. Бундай юксак эъзозга у доимо юқори натижаларга эришаётганлиги туфайли сазовор бўлмоқда. Сурати Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг «Ҳурмат тахтаси»га қўйилган. Ўзи эса шаҳар комсомол комитети бюросининг аъзоси, Ўзбекистон Ленин комсомоли Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат, ВЛКСМ XX съезди делегатидир.

У меҳнат қилаётган коллективга 24 миллат вакили уюшган. Улар ҳамжиҳатликлари туфайли ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йилида юқори натижаларга эришиб, бошқарма коллективлари ўртасида биринчи ўринни эгаллаган эдилар. Натижада маъмуриятнинг кўчма Қизил байроғи ва пул мукофотига сазовор бўлишганди. Бу йил ҳам зарбдорлар ана шундай юксак маррани кўзлаб қўйишган.

Депода 25 та бригада, 125 ишчи Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига йиллик планни адо этишга аҳд қилган. Муҳиддин Ҳолматов эса 7 ноябрь байрамигача икки ярим йиллик планни уддалашни мўлжалламоқда. Бунинг эвазига депо бўйича пландан ташқари бир ярим миллион йўловчининг манзили яқин қилинади.

Биз Ленин комсомоли мукофоти лауреати Муҳиддин Ҳолматов билан сменадан сўнг учрашдик. Суҳбатимиз мавзуи тажрибали ишчининг нима сабабдан айнан шу касбни танлаганлигига бориб тақалганида Муҳиддин бироз ўйланиб қолди.

— Дунёда касблар кўп, — дея гап бошлади у. — Аммо инсон учун энг муҳими ўз орзу-мақсадига эришишдир. Армия сафидан қайтгач, енгилроқ ишга ўтиб, яхшироқ ҳаёт кечиришнинг қулай йўлларини қидиришим мумкин эди. Бунга қалбим, виждоним йўл қўймади. Бир ўйлаб кўринг, армиягача уч йил шу депода ишладим. Шунга қарамасдан, ҳарбий госпиталда даволанаётганимда коллективимиз аъзолари мени ёлғиз қолдиришмади. Нина Мустафина, Сокина Абилова, Валентина Ильина, Абдуғаффор Муҳамедов, Акбар Икромовларнинг меҳр-оқибати, самимий сўзлари дардимга кун сайин малҳам бўлиб борди. Улар деярли ҳафтасига икки-уч марталаб олдимга бориб, ҳол-аҳвол сўраб туришарди. Қалбим, вужудим билан уларга боғланиб қолдим. Шу боисдан ҳам ҳеч иккиланмай соғайиб кетгач, яна депога ишга келдим.

Баъзан, трамвайларнинг ҳаракат графигига қатъий риоя қилмаётганлигини эшитиб, ҳафа бўлиб кетаман. Биз йўловчиларга қулайлик яратишга бутун куч-имкониятимиз билан ҳаракат қиламиз. Аммо ҳар доим ҳам бунинг уддасидан чиқиб бўлмайди. Эҳтиёт қисмларнинг етишмаслиги, ремонт ишларининг сифати пастлиги туфайли ўнлаб трамвайлар муддатидан аввал депога қайтиб киради. Биз мавжуд камчиликларни тузатишимиз, муаммоларни вақтида ҳал этишимиз лозим...

Ленин комсомоли мукофоти лауреати, Қизил Юлдуз ордени нишондори Муҳиддин Холматов билан хайрлашарканмиз, бу ердаги қизғин меҳнат жабҳасини кўриб аҳил коллективнинг ваъдага вафо қилишига яна бир бор ишонч ҳосил қилдик.

Х. ЖУМАНАЗАРОВ.

Етакчи

Коммунист Қобилжон Толипович Орипов етакчилик қилаётган ҳайдовчилар коллективининг умумий йиғилишида линиядаги қатнов жадвалига риоя қилиш тартиби, йўловчиларга хизмат кўрсатиш маданияти масаласи муҳокама этиларди. Бугун янги келган ҳайдовчи коллектив ҳайдовчиларига номуносиб иш тутди. Шу боисдан унинг бу ҳаракати муҳокама этилаётган мазкур мажлисда, бригадир кўра-била туриб қизғин тус олган мунозарага аралашмасликни лозим топди. У бригада советининг аъзолари, мураббийлар, ишлаб чиқариш ветеранлари, ўз фикрларини айтмагунча кутиб туришга жазм этди. Майли, бу мунозара бошқаларга сабоқ бўлсин. Модомики, мижоз хизмат учун ҳақ тўлар экан, хушмуомала бўлар экан, у доимо ҳақ. Бу ерда у билан ҳеч қандай баҳслашувга ўрин йўқ. Бинобарин зиддиятли вазиятни ҳайдовчи вужудга келтирдими, ўз виждони олдида, ўртоқлари олдида жавоб берсин.

Суҳбатдан кейин йигитча анча пайтгача ўзига келаолмай юрди. Буни назардан қочирмаган Орипов ҳазил-мутоиба аралаш унинг кўнглини кўтариб қўйди. Йигитнинг иши юришиб кетишига у ишонарди. Энг муҳими келгусида у шундай хатога йўл қўймайди. Ёшларни шундай тарбиялаш лозим. Чунки улар бу ерга бир йил ишлашга келмаганлар...

К. Орипов бригадасида йигирма олти нафар ҳайдовчи меҳнат қилади. Уларнинг ҳаммаси биринчи классли, меҳнатсевар, энг муҳими —аҳил. Улар аямай танқид қилишлари ҳам мумкин, лозим бўлганда эса бир жон, бир тан бўлиб ёрдамга келишади. Ҳайрулла Қорабоев, Азимбой Ҳасанов, Степан Пик ана шундай ҳайдовчилардандир. Бригада методига ўтиш билан линиядаги хизмат кўрсатиш маданияти ва сифати, техникага муносабати, масъулияти янада ортди.

Бу бригаданинг социалистик мусобақада илғорлиги бежиз эмас. Чунки меҳнат беллашувида ҳамкасбларига аввало бригадирнинг ўзи ибрат кўрсатди. Ўтган йили бригада зиммасига олган мажбуриятларни ортиғи билан адо этди. Коллектив пландан ташқари 16 минг сўм топширди. Одамларнинг ишга муносабати сезиларли ўзгарди: ремонт сифати ошиб бормоқда. Пассажирлар томонидан коммунист Орипов етакчилик қилаётган бригада аъзоларига эътироз йўқ. Бригадирнинг ўзи ишдан бўш вақтини жамоатчилик ишларига бағишлайди: бригада советига етакчилик қилади, 1-автокомбинат партия ва касаба союз ташкилотлари топшириғига кўра мураббийчилик ҳаракатини бошқаради. Бугунги кунда қарийб йигирма нафар ҳайдовчи фахр билан уни устоз демоқда.

Шаҳар Советининг депутати сифатида Қ. Орипов ўзининг асосий эътиборини сайловчиларнинг янги наказларини бажаришга қаратмоқда. Масалан, «Октябрь 40 йиллиги» номли маҳаллада бир неча йиллардан бери оддий таксофон мавжуд эмасди. Баъзан «Тез ёрдам» чақириш учун етти чақирим масофага боришга тўғри келинарди. Депутат ёрдамида таксофон ўрнатилди. Микроучастка ободонлаштирилди.

Унинг ҳалол меҳнати партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган. Яқинда эса меҳнатсевар ва ташаббускор бригадир ВЦСПС Фахрий ёрлиғига сазовор бўлди. Айни чоғда у мамлакатимиз ҳаётидаги муҳим тарихий воқеа — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини ўн иккинчи беш йилликнинг икки йили топшириғини бажариш билан кутиб олиш учун ғайрат қилмоқда. Кўзлаган маррани забт этиш осон бўлмасада, биз тажрибали бригадир ўз аҳдининг устидан чиқишига ишонамиз.

А. АЛИМОВ.

Суръатни ошириб

3-цех «Геологоразведка» заводининг пешқадам бўлинмаларидан биридир. Унинг азамат ишчилари юбилей шарафига авж олдирилган социалистик мусобақада фаол иштирок этиб, юқори натижаларга эришиш учун кун сайин иш суръатига суръат қўшмоқдалар. Мусобақа шартларида белгиланганидек, меҳнат унумдорлигини ошириш билан биргаликда иш сифатини яхшилаш ҳам уларнинг доимо диққат-эътиборида бўлмоқда. Бунинг эвазига ишчилар ойлик планда белгиланган икки минг пагон метр ўрнига икки ярим минг пагон метр сифатли қувур ишлаб чиқариш имкониятига эга бўлишмоқда. Натижада улар бажараётган ишга бирон марта ҳам корхона техник назорат бўлими вакиллари томонидан эътирозлар билдирилмаяпти. Қолаверса, кон қидирувчилардан келаётган рекламациянинг йўлига кескин ғов қўйишга эришилмоқда. Мана бир йилдирки, цех ишчилари бундай хўжасизликка йўл қўйганларича йўқ.

Яқинда цехдаги мавжуд бригадалар ўртасидаги ўзаро меҳнат беллашувининг якунлари кўриб чиқилди. Ярим йиллик иш натижалари бўйича Сергей Узунов бошчилик қилаётган бригада коллективи мусобақа пешқадами деб топилди. Бу ютуққа эришишга Владимир Котов, Михаил Лоптев, Павел Чернаев сингари ўз касбининг усталари баракали улуш қўшдилар.

Р. АЛИЕВ.

Акс садо

«МЕТРО ЮНУСОБОДГА БОРАДИ»

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», 1987 ЙИЛ 16 ИЮНЬ

1988 йилнинг иккинчи кварталида узунлиги 10 километрдан ортиқ бўлган Ойбек — Юнусобод метро линияси қурилишига тайёргарлик ишларининг бошлаб юборилиши ҳақидаги мақола газетхонларда катта қизиқиш уйғотди. Айниқса, уларни бу йирик метрополитен қурилишининг кўлами қандай бўлиши, у қай йўналишни босиб ўтиши, бўлажак станциялар қандай ном билан аталиши кўпроқ қизиқтирмоқда. Газетхонлар худди мана шу хусусда ўз қимматли фикр ва мулоҳазалари, таклифларини билдирганлар. Қуйида ана шу хатлардан баъзиларини диққатингизга ҳавола этамиз.

Асримизнинг энг қулай транспорт воситаси бўлган метронинг Юнусободга келишини эшитиб, беҳад хурсанд бўлдик. Албатта, буни партия ва ҳукуматимизнинг биз, меҳнаткашларга бўлган беқиёс ғамхўрлигининг яққол ифодаси деб ўйлайман. Қолаверса, бугун Ойбек — Юнусобод метро линияси қурилиши ва унинг вариантлари кенг газетхонлар муҳокамасига ташланаётганлигининг ўзи давримиз талаби бўлган ошкоралик ва демократиялашнинг ёрқин намунасидир. Лойиҳа вариантлари муҳокамасига келсак, шахсан мен учун биринчи вариант кўриниши маъқул. Чунки бунда ҳар бир бекатнинг қулай жойда ўрнашиши кўзда тутилган. Бунинг устига метро тўғри йўл бўйлаб ҳаракат қилади. Бу эса қурилиш ишини олиб бориш учун ҳам қулайдир.

Мен станцияларни Лоҳутий, Усмон Юсупов, Олой бозори, Қозоғистон, ВДНХ, Шаҳристон, Файзулла Хўжаев ва ниҳоят Аҳмад Дониш деб номланишини истардим.

Юнусобод линиясининг электр депоси ҳалқа йўлининг орқасида қурилгани маъқул.

Х. НОСИРОВ,
Тошкент асбобсозлик бирлашмаси ишчиси.

●

Юнусободда туғилиб, шу ерда катта бўлдик. Улуғ Ватан уруши қийинчиликларини бошдан кечирдик. Тақдир тақозоси билан қаерда бўлмайлик ҳамма жойда ҳам ўз қишлоғимиз — Юнусобод бир зум кўз ўнгимиздан нари кетмади. Чунки биз учун унинг ҳар бир қадам жойи, ширин-шакар меваси, узум-у олмалари қадрли эди «Ватан энг аввало ўз уйинг остонасидан бошланади», деган сўз нақадар ҳаётийлигини биз ўшанда яна бир бор ҳис этдик.

Албатта, ҳозирги Юнусободнинг ўтмиши билан таққослаб бўлмайди. Партия ва ҳукуматимизнинг оддий меҳнат кишиларига бўлган оталарча ғамхўрлиги туфайли қишлоғимиз сўнгги ўн беш-йигирма йил ичида мисли кўрилмаган даражада ўзгариб кетди. Бу ерда катта шаҳарча қад кўтарди. Айниқса, метронинг бу ерга келиши ҳақидаги газета хабари бизни янада қувонтириб юборди. Ерлик аҳоли бўлганимиз учун бу ҳақда ўз таклифимизни айтишни лозим топдик. Кўпчилигимизга асосан метро линиясининг биринчи варианти ёқди. Бу ҳамма жиҳатдан ўзини оқлайди. Станцияларнинг қандай ном билан аталишига ҳам қарши эмасмиз. Лекин бир илтимосимиз Юнусобод бекатларидан биронтаси ўз номи билан Юнусобод деб аталса. Агар бизнинг бу таклифимиз инобатга олинса нур устига нур бўларди.

Ш. ҚУРБОНОВ,
К. ОТАЖОНОВ,
уруш ва меҳнат ветеранлари. Жами саккиз имзо.

●

Ойбек — Юнусобод метро линияси вариантларини зўр қизиқиш билан кузатиб чиқдик. Бунда бизга биринчи вариант маъқул тушди. Чунки бу вариант барча талабларга жавоб беради. Пассажирлар оқими кўп бўлган Энгельс кўчасидан ўтиб Юнусободнинг узоқ ва аҳолиси зич жойлашган кварталларини марказ билан боғлайди.

Станциялар қуйидаги ном билан аталса мақсадга мувофиқ бўларди. Лоҳутий, Усмон Юсупов, Энгельс, Киров ВДНХ, Карл Маркс, Файзулла Хўжаев, Юнусобод

Депони қаерга жойлаштириш масаласи мутахассислар эътиборига ҳавола. Ҳар ҳолда депо Юнусободнинг Шимолий қисмида жойлашгани маъқул.

Э. АСАТОВ,
Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти министрлигига қарашли лойиҳа-конструкторлик бюроси бошлиғи, техника фанлари кандидати.

●

Метронинг Юнусободга келиши айни муддао. Биз Ойбек—Юнусобод метро линиясининг биринчи вариантини мақсадга мувофиқ деб топдик. Айниқса, линиянинг Аҳмад Дониш кўчаси бўйича йўналиши массивнинг зич жойлашган аҳолиси учун енгиллик туғдиради.

Бизнингча бешинчи станция билан олтинчиси оралиғидаги масофа жуда қисқа. Таклифим шуки, аҳоли кўп яшайдиган Юнусобод станциялари иккита эмас, ундан кўпроқ бўлгани яхши, Станциялардан бири Аҳмад Дониш ва Муродов кўчалари кесишган жойда бўлса қулай бўларди. Чунки Муродов кўчасининг истиқболи порлоқ. Турли турар жой кварталларидан ташқари бу кўчада ҳар хил ташкилот ва муассасалар қурилмоқда.

Юнусобод линиясининг электр депоси Аҳмад Дониш кўчасининг охири — ҳалқа йўлининг нариги томонида бўлгани яхши. Чунки кейинчалик Тошкент ҳалқа йўлининг иккинчи линияси қурилиши шаҳарнинг янада кенгайишига олиб келади. Бу албатта ўз-ўзидан метро линияси узайтирилишини тақозо этади.

Р. РАҲМАТОВ,
илмий ходим.

●

Тошкент метрополитенини янги Ойбек —Юнусобод линияси қурилиши ҳақидаги газета мақоласини оиламиз билан қизиқиб ўқиб чиқдик. Ундаги ҳар бир сатрлар диққатимизни ўзига тортди. Бизнингча, кенг оқшомхонлар эътиборига ҳавола этилган беш вариантдан биринчиси маъқул бўлди, Юнусобод линияси электр депоси Тошкент ҳалқа йўлининг нариги томонига қурилгани мақсадга мувофиқ. Бу ҳар жиҳатдан ўзини оқлайди.

Ш. ҲОШИМОВ,
хизматчи.

●

Тошкентимизнинг қайси метро станциясида бўманг, бу бекатларнинг ўз номига муносиб қилиб безатилиши ҳар бир кишининг диққатини ўзига тортади. Айниқса, Халқлар дўстлиги, Чилонзор, Собир Раҳимов, Навоий, Ҳамид Олимжон станцияларини бунга мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Албатта, биз метронинг Юнусобод линиясида жойлашадиган станциялар ҳам ана шундай безатилади, деган умиддамиз. Бизнингча, метро станцияларининг кўпроқ буюк алломаларнинг номи билан аталгани маъқул. Чунки бундай номлар ҳамиша кишининг эсида қолади. Шу ўринда ҳақли бир савол туғилади. Хўш, нима учун шу вақтгача Ўзбекистоннинг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоев номи билан аталувчи станция йўқ? Бизнингча, янги линия қурилишида ташкил этиладиган станцияларнинг биронтасини ана шу ном билан аташ жуда ҳам зарур. Шундай экан, мен линиянинг баъзи станциялари ҳақида мана шу таклифни айтмоқчиман. Иккинчи станция ал-Хоразмий, еттинчи станция Файзулла Хўжаев ёки Йўлдош Охунбобоев, тўртинчи станция Энгельс номи билан аталса. Чунки метроларнинг чиқиш жойлари ўша ердаги кўчалар номига мос келади .

З. ИБОДУЛЛАЕВ,
Тошкент Давлат медицина институти студенти.

●

Лойиҳада кўрсатилган бешинчи вариант кўриниши менга манзур бўлди. Чунки меронинг Пролетар, Энгельс кўчалари ва Чимкент тракти бўйлаб ўтгани аҳоли учун жуда қулай бўлади. Станцияларнинг номларини қуйидагича аталишини истардим. Ойбек, Охунбобоев, Киров, Фрунзе, ВДНХ, Москва, Юнусобод ва Энгельс.

Линиянинг депоси ҳалқа йўлининг ташқарисида колхоз территориясида жойлашгани ҳар томонлама ўзини оқлайди.

Т. МУЛЛАБОЕВ,
хизматчи.

«Тошкент оқшоми» газета редакциясининг капитал қурилиши бўлимидан: редакция мунозарада қатнашган оқшомхонларга ўз миннатдорчилигини билдиради. Ўйлаймизки, уларнинг қимматли таклиф ва мулоҳазалари Ойбек—Юнусобод линиясининг қурилишида албатта инобатга олинади. Станциялар ҳам ана шу таклифлар асосида номланади, деган умиддамиз. Бу ҳақда келгуси мақоламизда аниқ сўз юритамиз.

«САЛОМАТЛИК» клуби

Юқумли касалликларга йўл қўйилмасин!

Ҳали нисбатан яқин ўтмишда ҳам юқумли касалликлар ер юзида кенг тарқалган бўлиб, аҳоли ёстиғи қуришининг асосий сабабларидан бири эди. Медицина фанининг ютуқлари мамлакатимизда Совет ҳокимияти йиллари мобайнида рўй берган социал ўзгартишлар билан биргаликда кўпгина юқумли касалликлар кескин камайишига олиб келди. Масалан, республикамиз территориясида ўтмишда юзлаб ва минглаб одамларнинг ёстиғини қуритган ришта, қизамиқ, вабо, безгак каби даҳшатли касалликлар батамом йўқотилди.

Аммо биз ҳозир ҳам баъзи юқумли касалликларга дуч келиб турамиз, бу касалликлар гарчи ўтмишдаги каби оммавий тус олмасада, шунга қарамай, аҳоли соғлиғига ва халқ хўжалигига жиддий зиён етказмоқда.

Ана шу зиённи камайтириш, юқумли касалликларга чалинишнинг олдини олиш учун нималар қилиш керак? Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий-тадқиқот институтининг директори, медицина фанлари доктори Шавкатжон Назаров бугун шу ҳақда суҳбат юритади. У — тажрибали мутахассис. Унинг юқумли ичак касалликлари инфекцион жараёни ва уларнинг иммунотерапияси соҳасидаги фундаментал тадқиқотлари кенг кўламда машҳурдир. У юқумли касаллик патологияси ва иммунологиясига оид турли масалалар юзасидан 70 тадан кўпроқ илмий асар ва брошюра эълон қилган. Ш. Назаров 5 та методик тавсияноманинг автори, катта жамоат ишларини олиб боради. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг бактериал инфекцияларга доир проблема билан шуғулланувчи комиссиясининг раиси, инфекционистлар республика илмий жамияти правлениеси медицина фанини ривожлантириш доимий комиссиясининг раиси, республика санитария-эпидемиология кенгаши Президиумининг, Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ҳузуридаги редакцион кенгашнинг аъзоси, санитария маорифи кенгаши Президиумининг аъзосидир.

САНИТАРИЯ МАДАНИЯТИ —ОММАГА!

Юқумли касалликларга қарши кураш соғлиқни сақлашнинг ғоят муҳим вазифаларидан биридир. Шу мақсадда республикада махсус инфекция хизмати ташкил этилган бўлиб у юқумли касалликлар шифохоналари ҳамда поликлиникалар ҳузуридаги юқумли касалликлар кабинетлари тармоғини ўз ичига олади. Ҳозирги вақтда ана шу муассасаларда минглаб инфекционист врачлар ишлаб турибди, шуларнинг учдан икки қисми беш йилдан кўпроқ иш стажига эга, ҳар уч врачнинг бирига олий, биринчи ёки иккинчи малака категорияси берилган.

Инфекционистларнинг малакасини оширишга катта эътибор берилмоқда. Улар врачлар малакасини ошириш институтларида, область юқумли касалликлар шифохоналарида, Ўзбекистон ССР Эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий-тадқиқот институтининг клиникасида ўз билимларини бойитмоқдалар. Юқумли касалликлар шифохоналарининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, уларни замонавий медицина техникаси ва аппаратлари билан жиҳозлаш, реанимация бўлимларининг ва жадал терапия палаталарининг фаолиятини такомиллаштириш соҳасида иш олиб борилмоқда. Юқумли касалликлар шифохоналарида ўринларни янада кўпайтириш мўлжалланмоқда, бунга фақат камида 200—240 ўринли типовой юқумли касалликлар стационарларини ишга тушириш йўли билан эришилади.

Кейинги йилларда диагностика лабораториялари тармоғи анча кенгайди, уларнинг жиҳозланиши яхшиланди. Юқумли касалликлар билан оғриган кишиларни ҳамма жойда диспансерлаш йўлга қўйилди.

Республика олимлари юқумли касалликларга қарши кураш ишига каттагина ҳисса қўшмоқдалар. Кейинги йилларда сариқ касаллигини, салмонеллез, ичбуруғ, ич терлама ҳамда бошқа юқумли ичак касалликларини диагноз қилишнинг янги замонавий методлари амалий медицина муассасаларининг ишига тадбиқ этилди, янгича даволаш методлари, жумладан иммунитетни тўғрилаб турувчи препаратларни қўлланиш муваффақиятли жорий қилинмоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси юқумли касалликларга қарши курашда янги-янги муваффақиятларга эришишнинг муқаррар шартидир. Айни вақтда шуни ҳам таъкидлаш керакки, юқумли касалликларга қарши кураш умумхалқ иши бўлиб қолиши керак, чунки, бирон-бир юқумли касаллик кенг тарқалиши ёки тарқалмаслиги талай даражада ҳар биримизга боғлиқ.

Озодалик — саломатлик гарови

Ўзбекистоннинг табиий шароитлари: иссиқ иқлим, ирригация шохобчаларининг кенг ривожланганлиги, сабзавот, мева ва сув кўп истеъмол қилиниши республикада салмонеллез, ичбуруғ, ич терлама, А ва Б паратифлари каби юқумли касалликларнинг тарқалишига имконият яратади.

Шу муносабат билан бундай юқумли касалликларни диагноз қилиш, олдини олиш ва даволаш масалаларини ишлаб чиқиш институтимиз фаолиятининг бош йўналишларидан биридир.

Натижада кейинги йилларда институтда юқумли ичак касалликларини диагноз қилиш, олдини олиш ва даволашнинг бир қанча янги методлари ишлаб чиқилиб республика соғлиқни сақлаш практикасига жорий этилди.

Масалан, «Ич терлама ва бошқа салмонеллезлар эпидемиологияси» лабораториясида профессор М. В. Невский раҳбарлигида бутун эпидемия мавсумида болаларга ич терлама бактерияси кушандаларини мунтазам суратда киритиб бориш методи профилактика мақсадида ишлаб чиқилди ва ундан кенг фойдаланилмоқда, ич терлама ва паратиф касалликлари учраб турадиган микроучасткаларни аниқлаш, шунингдек жуда ёш болаларда салмонеллезнинг олдини олиш юзасидан амалиётчи врачларга тавсиялар берилди.

Мактабгача тарбия болалар муассасаларида ичбуруғ бактерияси кушандасини профилактика мақсадида қўлланиш борасида шу лабораторияда ишлаб чиқилган ва республика соғлиқни сақлаш практикасида фойдаланилаётган тавсиялар жуда самарали бўлиб чиқди.

Институт ходимлари академик И. К. Мусабоев раҳбарлигида ич терлама, паратифлар ва ичбуруғи касалликларини оқилона даволаш методларини ишлаб чиқдилар ҳамда даволаш воситалари комплексига биологик актив препаратларни, жумладан «Купир», «Кобальт-38», «Ферамид» каби препаратларни киритиб, шу методни жорий этдилар.

«Клиник ва экспериментал биохимия» лабораториясида медицина фанлари кандидати Н. Р. Остер раҳбарлигида ич терлама — паратиф бактериялари тарқалишининг олдини олиш мумкинлиги экспериментал асослаб берилди.

Медицина фанлари кандидати А. Х. Раҳимова маҳаллий ичбуруғ бактериялари кушандаларининг коллекциясини тўплаган бўлиб, бунинг асосида фагоидентификация методи ишлаб чиқилди, шу метод ичбуруғни лабораторияда диагноз қилишни енгиллаштиради. Ҳозирги вақтда институтда республика лаборатория хизмати эҳтиёжларини таъминлаш учун ана шу фагларни яъни кушандаларни етиштириш хўжалик шартномаси асосида йўлга қўйилган.

Кейинги йилларда институтда ўткир ичак касалликларини этиологик жиҳатдан аниқлаш ҳамда бу касалликларни барвақт диагноз қилиш ғоят сезгир методларини ишлаб чиқиш соҳасида катта ишлар ўтказилмоқда.

Республика олимлари ва соғлиқни сақлаш ходимларининг юқумли ичак касалликларига қарши курашдаги куч-ғайратлари ўз самараларини бермоқда. Аммо бу курашнинг самарадорлиги ҳар биримизга ҳам боғлиқ.

Чунки шу нарса маълумки, микроблар оғизга, сўнгра одамнинг ошқозон-ичак йўлининг ички аъзоларига кириб қолган тақдирдагина касал юқади.

Микроблар оғизга сув, озиқ-овқат билан кириб қолиши мумкин, бевосита ифлос қўлдан ҳам ўтади.

Касаллик юқишининг шундай механизмидан келиб чиқиб, микробларнинг оғизга тушишига йўл қўйилмаса одамга касалнинг юқмаслиги ва оғримаслиги равшандир.

Кураш йўллари ҳам шундан келиб чиқади: бемордан чиқувчи микроблар ташқи муҳитга ўтмаслиги учун у ажратиб қўйилади, бемор медицина ёрдами сўраб иложи борича эртароқ мурожаат қилиши керак. Озиқ-овқат саноати системасида озиқ-овқат маҳсулотларини ташиш, сақлаш ва реализация қилиш чоғида, улардан таом тайёрлаш вақтида тегишли санитария режимига риоя этилиши шубҳасиз жуда муҳимдир. Ҳар бир уйда, ҳар бир оилада худди шундай режимга риоя этилиши лозим.

Овқат тайёрлаётган кишининг қўллари тоза бўлиши, ошхона ва овқатланадиган стол озода бўлиши —юқумли ичак касалликларининг олдини олиш учун мутлақо мажбурий шартлардир.

Юқумли ичак касалликлари сув билан ўтишига йўл қўймаслик учун фақат сифатли сувни истеъмол қилиш керак. Қайнатилмаган ҳолда фақат водопровод сувини ичиш, бошқа манбаларнинг сувини эса фақат қайнатилгандан кейин истеъмол қилиш мумкин.

Чўмилиш чоғида ҳам касаллик юқади. Шу боисдан дуч келган жойда, айниқса суви оқмайдиган, булғанган ҳавзаларда чўмилиш мумкин эмас. Махсус ажратилган жойлардагина чўмилиш лозим.

Қўлларни тоза тутиш, пашшага қарши курашиш каби оддий чора ҳам жуда муҳим аҳамиятга эга.

Пашшаларнинг кўпайиши учун шароит яратмаслик, яъни ҳовлида ва кўчада ахлат йиғилиб қолишига йўл қўймаслик, туалетларни озода сақлаш, ювинди чуқурларини ва ахлат яшикларини қопқоқ билан ёпиб қўйиш, квартирада ва ҳовлида саранжом-саришталик ишларини мунтазам ўтказиб туриш — энг самарали кураш йўлидир.

Ҳозирги вақтда республиканинг барча районлари ва шаҳарларида регидратация марказлари ташкил этилмоқда. Шу марказларда медицина ходимлари сувсизланиш тури ва даражасини, шунингдек болага бериладиган глюкосоланнинг зарур миқдорини белгилайдилар. Бундан ташқари марказ медицина ходимлари бу эритмани қандай тайёрлаш, уни болага қанча миқдорда бериш кераклигини оналарга ўргатадилар. Шуни ёдда тутиш керакки, врачлар ёрдамига барвақт мурожаат этиш ва глюкосолан эритмасини барвақт беришгина ўткир юқумли ичак касалликларининг оғир оқибатлари олдини олади. Глюкосолан порошоклари ҳамма дорихонада бир. Глюкосолан (ёки регидрон) порошоги бир литр қайнатилган, совутилган сувда эритилади. Ўткир ошқозон ичак касаллигига дучор бўлган болаларни ҳар 3—5 минутда бир чой қошиғида глюкосолан эритмасини ичириб бориш усули барвақт қўлланганида яхши натижалар беради. Ҳатто қайд қилинган тақдирда ҳам 5—20 минут танаффус қилиб болага шу эритмани ичиришни давом эттириш керак. Глюкосолан ва регидрон билан бирга тузсиз суюқликлар — бироз ширин чой, қайнатилган сув, кўк чой бериш, шунингдек болани яхши овқатлантириш мумкин.

Ҳозирги вақтда овқатдан ёки сув-чойдан тийилиш тавсия этилмайди. Касалликнинг биринчи суткаларида овқатланиш ҳажми, шу жумладан чақалоқларнинг эмиши боланинг иштаҳасига боғлиқ; овқат ҳажми ёшга қараб суткалик озиқ-овқат ҳажмининг 50—75 процентигача камайиши, сўнгра эса 2—3 кун мобайнида ёш нормасига етказилиши мумкин.

Касаллик сурункали бўлиб қолмаслиги учун...

Юқумли касалликлар, жумладан юқумли ичак касалликлари организмни издан чиқаради, унинг кўпгина аъзолари ва системаларига зиён етказади. Касаллик чоғида бевосита зарар кўрадиган аъзолардан ташқари ҳимоя системаси аъзолари: айрисимон без, қон лимфацитлари, лимфатик узеллар айниқса қаттиқ зарар кўради. Ҳимоя системаси организмда касалликлар (юқумли, вирусли касалликлар, рак ҳамда бошқа касалликлар) ривожланмаслиги учун жавоб беради. Аммо ҳимоя системаси ўз зиммасидаги вазифани ҳамиша ҳам уддалай бермайди. Нормал организмда унга вируслар, микроблар ва бошқа патоген қўзғатувчилар кириб қолган тақдирда ҳимоя системаси тегишли антижисмларни бунга жавобан ҳосил қилса, бошланғич ёки туғма иммунитет камчилиги мавжуд бўлган тақдирда организм тўлиқ ҳимоя қилинмайди. Бундан ташқари аввалги касаллик ҳам ҳимоя системасининг ҳолатида ўз изини қолдиради. Бу система жуда катта зўриқишни уддалашга қодир бўлмай қолади. Ўпирилиш рўй беради, бу клиник касалликда намоён бўлади.

Ҳимоя системасининг иши бузилганида юқумли касаллик оғирроқ ўтади. Бундан ташқари у сурункали касалликка айланиб кетиши мумкин.

Микробларга қарши кучли таъсир қилиши билан бирга иммунитетни бостирувчи яққол таъсирга эга бўлган антибиотикларни ҳаддан ортиқ ва нотўғри қўлланиш ҳам кўпинча сурункали касалликка олиб келади. Шу муносабат билан беморларнинг ҳимоя системасини рағбатлантириш воситалари ҳамда усулларини излаб топиш ва такомиллаштириш ҳозирги замон иммунологиясининг актуал ва муҳим йўналишидир. Ҳужайра, майда ҳужайра, молекула даражасида инфекцияга қарши иммунитет механизмини чуқур ўрганиш, шунингдек аниқланган бузилишларни иммунологик жиҳатдан тўғрилаб турувчи механизмларни аниқлаш йўли билангина шу вазифаларни ҳал этиш мумкин. Айни вақтда иммунологиянинг жадал тараққий этиши иммунология реакциялар организмини ҳимоя қилибгина қолмай, балки унга шикаст етказиши ҳам мумкинлигини тобора равшан кўрсатмоқда. Юқумли касалликлар патогенезида иммунология механизмларининг шикаст етказувчи таъсири салмоғини англаш врачнинг оқилона аралашуви учун асос беради.

Биз шигиллез инфекциясини ўрганиш иммунологик ва клиник-иммунологик, шунингдек, иммуноморфологик параметрлари комплекс тадқиқотларини ўтказиб, шуни аниқладикки, маҳаллий иммуноморфологик реакцияларнинг суст ифода этилиши ва йўғон ичакнинг шиллиқ пардасидаги репаратив жараёнларнинг етарли эмаслиги шигиллезлар сурункали касалликка айланиб кетишининг асосий сабабларидир. Ичбуруғнинг турли формаларида лимфацитларни муфассал анализ қилиш шуни кўрсатадики, клиник ва иммунологик кўринишлар ўртасида аниқ ўзаро алоқа борлиги топилди, иммунологик экспериментлар бўйича касалликнинг сурункали бўлиб қолиш хавфи мезонлари аниқланди. Ҳамма томондан қабул қилинган даволаш усули жуда яхши клиник ҳолатда ҳам ҳимоя статусини нормаллаштиришга олиб келмаслиги маълум бўлди. Бундан ташқари биз биринчи марта жонли энтерал ичбуруғ вакцинасининг юксак даражадаги клиник-иммунологик самарадорлигини исботладик, унинг иммунитетни тўғрилаб турувчи хусусиятларини аниқладик, шу вакцинани қўлланиш индивидуал кўрсаткичларини ишлаб чиқдик. Сурункали ичбуруғ чоғида иммунитетни тўғрилаб турувчи воситани айниқса, иммуномодулиторлар билан, жумладан жонли энтерал вакцина билан комплекс ҳолда қўлланиш — истиқболли йўналишдир.

Ҳозирги вақтда бизнинг институтимизда юқумли ичак касалликлари чоғида ҳимоя системасининг ҳолати мавжуд ва янги оригинал методлар билан комплекс равишда ўрганилмоқда.

Институтда ич терлама — паратиф касалликлари чоғида иммуногенетик параметрлар аниқланмоқда, ҳимоя статусининг муайян бўғинларига танлаб таъсир ўтказадиган препаратлар — Т—активин ва В—активин билан комплекс даволанмоқда. Бу препаратлар Совет Иттифоқида ҳосил қилинган бўлиб, ҳар хил патологиялар чоғида иммуномодуляторлар сифатида актив қўлланмоқда. Биз қўйиларнинг тимусларидан Т—активин препаратларини олиш ва шу препаратларнинг биологик активлигини синаб кўриш тадқиқотларини ҳам ўтказмоқдамиз. Бу тадқиқотлар турли ёшдаги қўйиларнинг тимусларидан активлиги жиҳатидан коммерция Т—активиндан фарқ қилмайдиган баъзи параметрлари жиҳатидан эса ундан устун турадиган препарат олиш мумкинлигини кўрсатди.

Шуни таъкидлаш керакки, юқумли ичак касалликлари чоғида ҳимояланишнинг бузилишлари муайян тарзда ўрганилган бўлиб, ҳимоя статусида аниқланган бузилишларни тўғрилаб қўйиш йўлида дастлабки қадамлар қўйилди, бироқ иммунологларнинг, инфекционистларнинг проблемалари ҳали кўп бўлиб, бу проблемалар ҳал этилиши лозим.

Касалликнинг юқмаслиги учун

Юқумли касаллик келиб чиқиши учун албатта уч омил ёки, аташ қабул қилинганидек, эпидемия жараённинг уч бўғини бўлиши керак. Биринчидан, бу инфекция манбаи — бемор ёки микроб чиқарувчи бактерия манбаи, иккинчидан, инфекция ўтказиш йўллари (юқумли ичак касалликлари чоғида булар озиқ-овқат, сув, ифлос қўллар, микроблар билан булғанган буюмлар ва ҳоказолар) ва ниҳоят, учинчидан, шу инфекцияни ўзига юқтирадиган киши. Маълумки, қизамиқ билан оғриган киши одатда иккинчи марта бундай касалга учрамайди. Ич терлама, чечак ва бошқа баъзи инфекциялар билан касал бўлган кишиларда ҳам худди шундай ҳол кузатилади. Бундай кишилар тўғрисида улар мазкур инфекцияни юқтирмайдиган бўлиб қолишган дейишади. Бундай кишиларда иммунитет ҳосил бўлганлиги учун шундай бўлади, бу иммунитет организмнинг махсус ҳимоя кучлари билан таъминланади.

Ушбу ҳолда касалликни юқтирмаслик табиий йўл билан — юқумли касалликни ўтказиш натижасида ҳосил бўлган. Аммо буни сунъий равишда — ўлдирилган ёки тирик, аммо заифлаштирилган микробларни ёки уларнинг заифлаштирилган заҳарини организмга киритиш йўли билан ҳам ҳосил қилиш мумкин. Бундай микроблар ва уларнинг заҳари инсон организмига зиён етказа олмайди, аммо уларнинг организмга ўтишига жавобан иммунитет ҳосил бўлади, бунинг устига кўпчилик ҳолларда ўтказилган касалликдан кейин ҳосил бўладиган иммунитетдан қолишмайди. Гап эмлаш тўғрисида боряпти. Бир қанча инфекциялар — бўғма, қизамиқ, кўк йўтал, полиомиелит каби касалликлар чоғида эмлаш бу касалликларнинг олдини олиш учун энг самарали восита бўлиб чиқди. Тўғри ва ўз вақтида эмлаш ёрдамида касалликнинг кескин камайишига ёки умуман инфекцияни батамом тугатишга эришиш мумкин. Масалан, табиий чечак билан шундай қилинди. Эмлаш туфайли уни бутун планетамизда тугатишга муваффақ бўлинди.

Мамлакатимизда эмлаш иши муттасил такомиллаштирилмоқда: препаратлар яхшиланмоқда, уларни қўлланиш схемасига тузатишлар киритилмоқда, эмлаш календари яхшиланмоқда. Институтимиз олимлари қизамиқ ва полиомиелит чоғидаги эмлаш ишини такомиллаштиришга муайян ҳисса қўшдилар. Профессор С. С. Мақсумов бошчилик қилаётган «Юқумли касалликларнинг ўзига хос профилактикаси» лабораторияси бир неча йиллардан буён шу проблема устида ишлаб, қизамиқ ва полиомиелит чоғида коллектив иммунитетнинг ҳолатини серологик контроль қилиш системасини ишлаб чиқди ва жорий этди, эмлаш схемасига, бирон бир сабабларга кўра заифлашган болаларнинг мутлақо янги классини тайёрлигини оширишга муҳим ўзгартишлар киритди.

Ҳозирги вақтда СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг иммунология институти полимер асосидаги вакциналарнинг мутлақо янги классини тайёрламоқда. Бизнинг институтимиз шу вакциналарнинг клиник-эпидемиологик синовида қатнашади.

СПИД тўғрисида нималарни биламиз?

Бугунги кунда СПИД проблемаси билан қизиқмаётган киши топилмаса керак.

Бу касаллик тўғрисидаги биринчи хабарлар 1977 йилда пайдо бўлган эди. Ўшанда АҚШда номаълум касаллик билан оғриш ҳоллари пайдо бўлиб у кейинчалик СПИД — иммунитет етишмаслик касаллиги деб аталди. Бу касаллик секин ривожланади. Бир ёки бир нечта лимфоузелларнинг кўпайиши — касалликнинг дастлабки белгиларидир. Шундан кейин ҳарорат кўтарила бошлайди, кўп терлаш ва жуда озиб кетиш билан бирга ичакларнинг узоқ вақт муттасил касалланиши қўшилади. Кейинчалик эса ўпканинг яллиғланиши, ёмон шиш (асосан терида) қўшилади, терининг йиринглаши ва герпетик зарарланиши юзага келади, қон заҳарланиши (сепсис) ривожланади. Касаллик узоқ давом этади ва беморнинг ўлимига олиб келади.

Бу касалликни ўзига хос вирус келтириб чиқаради. Шу вирус қонга ўтиб организм ҳимоя системасининг муҳим бўғини бўлмиш лимфацитларни шикастлайди. Буларнинг ҳаммаси шунга олиб келадики, шу вирусга чалинган киши ҳар хил (тасодифий) инфекциялар олдида ожиз бўлиб қолади, шартли патоген микроорганизмлар бунинг сабабидир.

1983 йилда Франция ва АҚШнинг иккита йирик илмий марказида бир биридан мустақил равишда СПИД қўзғатувчиси олинган эди. Ҳозир вируснинг структураси аниқланди, у беморнинг ҳимоя системаси ҳужайраларига қандай шикаст етказиши, шу инфекциянинг юқиш йўллари белгиланди.

Шу нарса мутлақо равшан аниқланганки, СПИД вируси касал ёки вирус тарқатувчи киши билан жинсий алоқа (кўпинча жинсий бузилишлар чоғида), укол қилиш учун ностерил шприцлардан фойдаланиш чоғида (асосан гиёҳвандлар), СПИД вируси билан зарарланган кишининг қонини қуйиш чоғида соғлом кишига, СПИД билан оғриган ҳомиладор аёлдан чақалоққа юқади.

Шуни таъкидлаш керакки, бу вирус сув, озиқ-овқат маҳсулотлари орқали, рўзғордаги мулоқот чоғида (сўзлашув, йўталиш ёки аксириш вақтида ҳаво орқали, умумий идиш-товоқ ва бошқа рўзғор буюмларидан, санузелдан, ваннадан, сузиш бассейнидан фойдаланиш чоғида) юқмайди. Худди шунингдек, вирус беморлардан ва вирус манбаларидан соғлом кишига чивин ҳамда бошқа қон сўрувчи ҳашаротлар орқали ўтиши мумкин эмас.

Ҳаммамизни Совет Иттифоқида СПИДга оид вазият қизиқтириши шубҳасиз. Ҳозирги вақтда мамлакатимизда шу вирус юққан 54 киши рўйхатга олинган. Улар орасидан 4 киши — 3 ажнабийнинг ва 1 совет гражданининг (Танзаниядан қайтиб келган мутахассис, у касални ана шу ерда юқтирган) касали авж олиб кетди.

Бу касаллик қандай диагноз қилинади? Бошқа инфекцияларда бўлгани каби СПИД вируси организмга ўтганида жавоб реакцияси юзага келади — ўзига хос антижисмлар ҳосил бўлади. Уларни махсус методлар билан қонни тадқиқ этиб, аниқлаш мумкин. Ҳозирги вақтда совет олимлари эксперимент системаларини ишлаб чиқишган бўлиб, бу системалар мамлакатимизда СПИДни тадқиқ этишни анча кенгайтириш имконини берди. Бундан ташқари 1987 йилдан бошлаб СССРда донорлик қонини СПИДдан текшириш қатъий системаси жорий этилди.

СПИДдан қандай сақланиш мумкин?

Маънавий покликни сақлаш — бунинг олдини олишда энг яхши йўлдир. Тасодифий жинсий алоқалардан, шунингдек гомосексуалистлар, гиёҳвандлар ҳамда жинсий турмуши бетартиб бўлган шахслар билан жинсий алоқалардан қочиш зарур. Шуни ёдда тутингки, одамнинг жинсий мижози қанча кўп бўлса уни шу касалликка чалиниш хавфи шунчалик юқори бўлади.

Укол қилиш учун тасодифий, ностерил шприцлардан ҳам фойдаланмаслик керак.

СПИД хусусида юзага келувчи ҳар қандай шубҳа чоғида, албатта врачга мурожаат қилиш зарур. Яқин вақт ичида Тошкентда СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги иммунология институти филиали ҳузурида одамларни аноним тарзда СПИДдан текшириш кабинети очилади. Институтимизда юқумли патологияли беморларни СПИДдан шубҳа қилиниб, текшириш бошланди.

Ҳозирги вақтда бутун дунё олимларининг куч-ғайрати СПИДга қарши самарали даволаш ҳамда вакцина препаратларини ишлаб чиқишга қаратилган.

Ш. НАЗАРОВ,
Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий-тадқиқот институтининг директори, медицина фанлари доктори.

Жонажон Ватан бўйлаб

▲ РСФСР: ЯНГИ КЎПРИК ҚУРИЛДИ

Мста дарёси устига қурилган янги кўприк Новгород областининг корхона ва хўжаликлари ўртасидаги транспорт қатновини яхшилайди, Москва — Ленинград автомобиль магистралига бевосита чиқиш имконини беради. Қурувчилар инженерларнинг марокли режасини ўринлатиб амалга оширдилар. Тежамли енгил конструкция серсув ва шўх дарё соҳилларини туташтирди. Ҳозир Костромада ҳам шундай кўприк қурилмоқда.

▲ УКРАИНА: ЎРИМГА ҲАММА ШАЙ

Днепропетровск области Покровский районидаги хўжаликларда дон комбайнлари ўрим бошланишидан анча аввал тахт қилиб қўйилди. Бунинг учун ҳамма машиналар район агросаноат бирлашмаси ремонт-транспорт корхонасининг устахонаси ёнида махсус тайёрланган майдончаларга тўпланди. Қайта тиклаш ишларига колхозларнинг кадрлари жалб этилди. Ҳар бир ремонт группаси аниқ равшан топшириқ олди, бу топшириқнинг пухта бажарилиши учун моддий рағбатлантириш тадбирлари ишлаб чиқилди. Механизаторлар ўримни икки ҳафтада тугаллаш режасини тузганлар.

▲ БЕЛОРУССИЯ: ЯНГИ ДАВОЛАШ МАРКАЗИ

Белоруссия аҳолиси бўқоқ бези дардини даволаш учун энди бошқа республикаларга бормайдиган бўлди. Минскда очилган шундай касалликларни даволаш маркази дастлабки беморларни қабул қилди. Уни барпо этишда Белоруссия ССР Олий Совети соғлиқни сақлаш ва социал таъминот доимий комиссиясининг аъзолари фаол иштирок этдилар. Депутатлар объектни жадал қуриш графигини туздилар, унинг замонавий медицина асбоб-ускуналари билан таъминланишини назорат остига олдилар, кадрлар тайёрлаш ва энг янги даволаш усулларини жорий этиш тўғрисида ғамхўрлик қилдилар.

▲ ҚОЗОҒИСТОН: ЖАЙРОНЛАР УЧУН ҚЎРИҚХОНАЛАР

Манғишлоқ ярим оролида қизил китобга киритилган жайрон ва муфлонлар учун ўзига хос қўриқхоналар барпо этилди. Жониворлар ўз боласини катта қилиб олгунича йилнинг бутун иссиқ даврида Жаринқудуқ ва Қоратулай дараларига одамлар ва машиналар киритилмайдиган бўлди. Мана шу осойишталик зоналари — саҳро ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилишга оид тадбирлар системасини тўлдирди. Нодир жониворлардан ташқари Каспий шарқи учун ғаройиб ҳисобланган ёввойи тўнғизлар ҳам тез орада шу ернинг иқлимига ўргатилади.

▲ ҚИРҒИЗИСТОН: ЭҲМ РАПО ХИЗМАТИДА

Қирғизистон нинг Калинин район агросаноат бирлашмасида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини оператив бошқариш электроникага топширилди. ЭҲМ колхоз ва совхозларнинг ресурсларини белгилайдиган, техникадан фойдаланишнинг энг мақбул вариантларини ишлаб чиқадиган бўлди. Республика қишлоқ хўжалиги меҳнатчиларининг ишини электрон воситалар тобора енгиллаштириб бермоқда. Бир неча йилдан буён сув тақсимлаш системаси ишлаб турибди, кўпгина диспетчерлик пунктлари автоматлаштирилган.

(ТАСС).

Яна бир қулайлик

Юнусобод массивида яқинда хўжалик моллари билан савдо қиладиган ўз-ўзига хизмат кўрсатиш магазини фойдаланишга топширилди. Массив аҳолиси бу ердан рўзғорга керак бўладиган буюмларни харид қилишлари мумкин. Магазинда бир неча секция бўлиб, буюмлар хиллари бўйича тахлаб қўйилган. Ташриф буюрган киши ўзига нима кераклигини дарҳол топиб олиши ва тезда кассага пул тўлаб буюмни олиб кетиши мумкин.

Мамлакатимизнинг турли шаҳарларида жойлашган енгил саноат корхоналарида тайёрланган чинни буюмлари, сопол ва арзон нархдаги рўзғор ашёларини сотиб олаётган ҳамшаҳарларимиз яратилган қулайлик учун миннатдор бўлиб, магазиндан хурсанд ҳолда уйларига қайтишмоқда.

СУРАТЛАРДА: янги хўжалик моллари ўз-ўзига хизмат кўрсатиш магазинининг умумий кўриниши ва савдо секцияларидан бири.

Э. Зоҳидов фотолари.

БИРИ-БИРИДАН ЧИРОЙЛИ

Ҳамшаҳарлар Сизлар учун

Сўнгги йилларда Фрунзе районида кўплаб янги кафе, музқаймоқ ва шарбатлар билан савдо қиладиган умумий овқатланиш корхоналари очилди. Яқинда Киров номли маданият ва истироҳат боғида «Рус чойи» кафеси ишга тушди. «Жанубий» темир йўл вокзалида эса замонавий янги ошхона ва кафелар хўрандаларга хизмат кўрсатмоқда. Районда йил охирига қадар яна ўнга яқин умумий овқатланиш корхоналари фойдаланишга топширилади.

Б. Хмельницкий кўчасидан аэропорт томонга кетаверишдаги «Самарқанд» ошхонаси қошида «Видеогриллбар» ҳамшаҳарларимизга хизмат кўрсата бошлади. Рангдор плиталардан шарқ услубида бунёд этилган чиройли кафенинг ўн иккита хонаси бўлиб, унинг ҳар бири ўн кишига мўлжалланган. Хоналарга кираверишдаги алоҳида-алоҳида шарқ услубида ишланган гулдор эшиклар ўзининг гўзаллиги билан мафтун этади.

Шуниси диққатга сазоворки, бу ўн икки хонанинг ҳаммаси бир-бирига ўхшамайди. Уларнинг кўпчилигига Тошкент билан биродарлашган чет эл шаҳарларининг номи берилган. Хоналар ана шу мамлакатларнинг расм-русуми, урф-одатлари асосида жиҳозланган. Деворларга ишланган нақшлар ва суратларга, дастурхон ва токчаларга териб қўйилган буюмларга боқиб, ўзингизни гўё Тунис, Скопле каби шаҳарларнинг кафеларида ўтиргандек ҳис қиласиз. Будапештдан келтирилган электрогрилларда товуқ, гўшт пиширилиб, дастурхонга иссиқ-иссиқ тортилмоқда. Ҳозир бу ерда фақат иссиқ ва совуқ таомларнинг ўзидан 25 хили хўрандаларга таклиф этилмоқда. Ташриф буюрувчилар бу ердаги хоналарда рангли телевизор орқали концертларни томоша қилишлари, ҳар хил мавзулардаги видеофильмларни кўришлари мумкин. Хўрандаларга хизмат кўрсатиш олдиндан билет сотиш йўли билан ташкил этилган. Билет ҳақига комплекс овқат ва бошқа хизматлар киритилган. Кафенинг иш соати одатдаги ошхоналардан бошқачароқ. Яқин-атрофда аэропорт жойлашганлиги учун у кечқурун иш бошлайди. Тунги рейсларда келган меҳмонлар ёки вақтида уча олмаган йўловчилар бўш вақтларини кафеда ўтказишлари, енгил тамадди қилишлари, телевизор кўриб чарчоқларини ёзишлари мумкин. Хизматнинг бу янги усули хўрандаларга маъқул бўляпти.

— «Самарқанд» ошхонаси ўзига хос усулда қурилган эди, — деди Фрунзе район ошхоналар трестининг директори Қ. Зоиров. — Бу янги ўн икки хона билан ошхона ўзига хос ансамбль яратди. Ундаги жиҳозлар, ўзига хос безаклар хўрандаларга манзур бўлмоқда.

Р. НУРИЛЛАЕВ.

СУРАТЛАРДА: «Самарқанд» ошхонаси ҳузуридаги ўн икки хонанинг ташқи ва ички кўринишлари.

Т. Каримов фотолари.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

Театр

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» — ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/VII да **Отасининг қизи** (19.00). 23/VII да **Отасининг қизи** (19.00 да).

Кино

15 ИЮЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

15-19 ИЮЛЬ КУНЛАРИ ШАҲАР КИНОТЕАТРЛАРИДА XV МОСКВА ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИ ФИЛЬМЛАРИ НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ.

«ЎНГ ҚИРҒОҚ, ЧАП ҚИРҒОҚ» — (Франция) — **Санъат саройи** (катта зал).

«ПИЦЦЕРИЯ ОРҚАЛИ АЛОҚА» (Италия) — **Фестиваль.**

«ҚИСҚА ТУТАШУВ» (АҚШ) — **Чайка.**

«ПАССАЖДАГИ СЕВГИ» (ЧССР) — **Москва.**

«ГАНГ, СУВЛАРИНГ ЛОЙҚАЛАНДИ» — (Ҳиндистон) — **Нукус, Дружба.**

«ТУҒИЛГАН КУНИМГА КЕЛИНГ» (ВХР) — **Санъат саройи** (кичик зал).

* * *

«КУРЬЕР» — **Искра** (жуфт соатларда).

«ЗОРРО» — **К. Ерматов номли** (16, 18.30, 21.00).

«ҚАЛБАКИ ШАҲЗОДА» — **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда).

«ҒАЗАБНОКЛАР МАЙДОНИ» — **Ватан** (жуфт соатларда, сўнгги сеанс 21.30 да).

«ГОРГОНАНИНГ БОШИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги** (жуфт соатларда, сўнгги сеанс 21.30 да).

16 ИЮЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ЎНГ ҚИРҒОҚ, ЧАП ҚИРҒОҚ» (Франция) — **Санъат саройи** (катта зал).

«ПИЦЦЕРИЯ ОРҚАЛИ АЛОҚА» (Италия) — **Фестиваль.**

«ҚИСҚА ТУТАШУВ» (АҚШ) — **Чайка.**

«ПАССАЖДАГИ СЕВГИ» (ЧССР) — **Москва.**

«ГАНГ, СУВЛАРИНГ ЛОЙҚАЛАНДИ» (Ҳиндистон) — **Нукус, Дружба.**

«ТУҒИЛГАН КУНИМГА КЕЛИНГ» (ВХР) — **Санъат саройи** (кичик зал).

* * *

«КУРЬЕР» — **Искра** (жуфт соатларда).

«ЗОРРО» — **К. Ерматов номли** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

«ҚАЛБАКИ ШАҲЗОДА» — **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда).

«ҒАЗАБНОКЛАР МАЙДОНИ» — **Ватан** (жуфт соатларда, сўнгги сеанс 21.30 да).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи (44-21-34, 44-21-44, 44-21-74).
Ватан (74-30-39).
Чайка (77-06-20).
Москва (33-05-01).
Тошкент Советининг 50 йиллиги (78-47-25).
Восток (91-14-61).
Лисунов номли (96-4-02).
Искра (39-14-59).

Шаҳар кинотеатрларида маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш юзасидан таклиф ва истаклар бўйича Тошкент шаҳар ижроия комитети Кинолаштириш бошқармасининг 33-37-11 телефонига қўнғироқ қилинсин.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР — РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА

18 июль соат 19.00 да

«ПАХТАКОР» (Тошкент) — «ҚАЙРАТ» (Олмаота)

командалари ўртасида

СССР кубоги учун

ФУТБОЛ

Танаффус пайтида спорт-буюм лотереяси ўйналади.

ЎЗБЕКИСТОН КЎРЛАР ЖАМИЯТИ МАРКАЗИЙ ПРАВЛЕНИЕСИНИНГ КАРДИО-НЕВРОЛОГИЯ САНАТОРИЙСИ ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ВРАЧЛАР: терапевт, кардиолог, невропатолог, окулист.

Қуйидаги ҳужжатларни топшириш шарт: сўнгги иш жойидан характеристика, олий ўқув юртини тугатганлик ҳақидаги врачлик дипломи, меҳнат дафтарчаси, саломатлик ҳақидаги справка, яшаш жойидан справка.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Янгийўл райони, Нов қишлоғи.

Табиий газдан коммунал-маиший эҳтиёжлар учун фойдаланувчи корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг раҳбарлари диққатига!

«ТАШГАЗ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ СИЗЛАРГА МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

1988 йилда табиий газ етказиб бериш юзасидан фонд ёрлиқларини 1988 йил 20 февралгача таклиф этиш зарур.

Фонд ёрлиқлари юқорида кўрсатилган муддат ичида тақдим этилмаган тақдирда

ГАЗ БЕРИШ ОГОҲЛАНТИРМАЙ ТУРИБ ТЎХТАТИБ ҚЎЙИЛАДИ.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли

1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ

троллейбус ҳайдовчилар

КУРСЛАРИГА ҚАБУЛ ЎТКАЗАДИ

Машғулотлар ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда олиб борилади.

Ўқиш муддати — 6 ой, ойига 70 сўм стипендия тўланади. Ўқишга қабул қилинганлар электр транспортида бепул юриш ҳуқуқидан фойдаланадилар, ёлғиз кишиларга ётоқхонадан жой берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 28-уй, (1, 8, 10-троллейбуслар; 4, 13, 28-трамларнинг «Коммунарлар хиёбони» бекати).

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Дайди ҳайвонларни тутиш зарурати туғилиб қолганда қуйидаги телефонларга қўнғироқ қилишингизни сўраймиз: 33-44-44, 33-55-55.

13-«Навбаҳор» — «Хлебний» магазинининг йўқолган ШТАМПИ **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

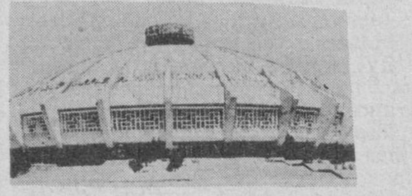

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

24 ИЮЛДАН БОШЛАБ

ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА

СССР БЎЙЛАБ ГАСТРОЛДАГИ

«ПРАГА-87»

Чехословакия цирки юлдузлари

ТОМОШАЛАР КЎРСАТАДИ

ПРОГРАММАДА — КАТТА АТТРАКЦИОНЛАР:

Ҳиндистон ва Африка филлари, йўлбарслари, айиқлари; ўргатилган отлар ва экзотик ҳайвонларнинг катта группаси. Чехословакия циркининг етакчи усталари, сим устида жонглерлар, эквилибристлар, акробатлар, эксцентриклар, гимнастлар, масхарабозлар группаси иштирок этади.

КАТТА РАНГ-БАРАНГ ПРОГРАММА ИККИ БЎЛИМДАН ИБОРАТ.

Томошалар иш кунлари — 18.00, 20.30 да;
шанба кунлари 13, 16, 19.00 да;
якшанба кунлари 12, 15, 18.00 да бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассалари ҳар куни соат 9 дан 20.00 гача дам олиш кунларисиз ишлайди.

Коллектив бўлиб келиш учун буюртмалар қабул қилинмоқда.

Справкалар учун телефонлар: 44-35-91, 44-35-84.

ГОСТРУДСБЕРКАССЫ СССР

Ҳурматли ўртоқлар!

ОМОНАТ КАССАЛАРИ ПУЛ-БУЮМ ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ. Ушбу омонатлар тури бўйича ютуқ тариқасида йилига 2 процент ҳисобидан фойда тўланади, ютуқлар тиражи йилда икки марта — апрель ва октябрда ўйналади. Ютуқлар омонат эгаларига нақд пул ёки харидоргир моллар тариқасида тўланади.

Ютуқ ҳисобига магазинлардан зарур молларни сотиб олиш учун омонат кассалари омонатчига мақсадли ҳисоб-китоб чеклари беради. Моллар сотиб олиш учун чек омонатчининг хоҳишига кўра унга чиққан ютуқ пулидан 25 процент ортиқ миқдорда яъни ўртадаги тафовутни омонат кассага тўлаш йўли билан ёзиб берилиши мумкин.

Ютуқ ҳақи нақд пул билан олиниши ёки келгусида сақлаш учун омонат счетида қолдирилиши мумкин.

ПУЛ-БУЮМ ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАРГА ЧИҚАДИГАН БУЮМ ЮТУҚЛАРИНИНГ ТАСДИҚЛАНГАН РЎЙХАТИ:

«Жигули» автомобиллари; «ВАЗ-2107» — 9.900 сўм; «ВАЗ-2108» — 8.346 сўм; «ВАЗ-2105» — 8.300 сўм, «ВАЗ-21013» — 7.266 сўм.
«Запорожец-968 М» — 3.900 сўм.
Мотоцикллар «Урал ИМЗ 8103» — 1.745 сўм, «Иж-Юпитер» — 1.100 сўм.
Чет эл пианинолари — 1000 сўм.
Телевизорлар: «Темп Ц-280, Ц-275» — 755 сўм; «Радуга Ц-259» — 755 сўм; «Рубин Ц-208» — 655 сўм.
Гиламлар (ГДР) — 360 сўм.
«Снежинка-М» электр холодильниги — 300 сўм.
«Подольск» тикув машинаси — 231 сўм.
«Вега-326» магнитоласи — 220 сўм.
«Весна-205» магнитофони — 215 сўм, «Электроника-302» — 144 сўм.
Қўл тикув машинаси — 62 сўм.
«Вихрь» электр пилесоси — 45 сўм.

БУ ЮТУҚЛАРНИ МАХСУС АЖРАТИЛГАН МАГАЗИНЛАРДАН, ЯЪНИ ҚУЙИДАГИ МАГАЗИНЛАРДАН ОЛИШ МУМКИН:

автомобиллар, мотоцикллар — «Узспортторг» (Фарҳод ярмаркаси)нинг 14-магазини;

телевизорлар, магнитофонлар, магнитолалар — «Ташкультторг»нинг 2-магазини (Халқлар дўстлиги кўчаси, 4-уй);

тикув машиналари, электр пилесослар, холодильниклар — «Ташхозторг»нинг 5-магазини («Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» кўчаси);

гиламлар, пианино — ЦУМ (Ўзбекистон кўчаси).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИ БОШҚАРМАСИ.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг

ТОШКЕНТ ПОЛИГРАФИЯ ТЕХНИКУМИ

1987-1988 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА: «Полиграфия машиналари ва асбоб-ускуналари» ихтисоси бўйича техник-механик, «Китоб товаршунослиги» ихтисоси бўйича товаршунослар. Ўқиш муддати — 2 йилу 10 ой.

«Текис босма технологияси» ихтисоси бўйича техник-технолог. Ўқиш муддати — 8 синф маълумотидагилар учун — 3 йилу 6 ой; «Қўлда ҳарф териш ишлари технологияси» ихтисоси бўйича техник-технолог, «Текис босма технологияси» ихтисоси бўйича техник-технолог, «брошюра-муқовалаш ишлаб чиқариши технологияси» ихтисоси бўйича техник-технолог. Ўқиш муддати — 10-11 синф маълумотига эга бўлганлар учун 2 йилу 6 ой.

Кундузги бўлимга 30 ёшгача бўлган ёшлар қабул қилинади.

Аризалар 8-синф маълумотига эга бўлганлардан — 31 июлгача, ўрта маълумотга эга бўлганлардан — 14 августгача қабул қилинади.

СИРТҚИ БЎЛИМГА: «Китоб товаршунослиги» ихтисоси бўйича товаршунос. Ўқиш муддати — 8 синф маълумотга эга бўлганлар учун 3 йилу 9 ой.

«Қўлда ҳарф териш ишлари технологияси» — ихтисоси бўйича техник-технолог. Ўқиш муддати — 2 йилу 10 ой; «Полиграфия саноати корхоналарида планлаштириш» ихтисоси бўйича техник-плановик. Ўқиш муддати 1 йилу 10 ой.

«Брошюра ва муқовалаш ишлаб чиқариши технологияси» ихтисоси бўйича техник-технолог. Ўқиш муддати — 10-11 синф маълумотига эга бўлганлар учун 2 йил 7 ой.

Техникумнинг сиртқи бўлимига ёши чегараланмаган ҳолда ўрта маълумотга эга бўлган кишилар — 3 курсга, 8-синф маълумотига эга бўлган кишилар — I курсга ўқишга қабул қилинадилар.

Сиртқи бўлимга аризалар 10 августгача қабул қилинади.

Техникумнинг кундузги ва сиртқи бўлимларига ўқишга кирувчилар қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари топширадилар: она тилидан (диктант), математикадан (оғзаки), — 8-синф маълумотдагилар учун.

она тили ва адабиётидан (иншо), математикадан (оғзаки) — 10-11 синф маълумотидагилар учун.

ИЗОҲ: «Китоб товаршунослиги» ихтисоси бўйича ўрта маълумот билан ўқишга кираётганлар математика ўрнига СССР тарихидан кириш имтиҳони топширадилар.

Маълумоти ҳақидаги ҳужжатида «4» ва «5» баҳолари бўлган ўқувчилар «Қўлда ҳарф териш ишлари технологияси» ва «Брошюра-муқовалаш ишлаб чиқариши технологияси» ихтисосликлари бўйича ўқишга кириш имтиҳонисиз қабул қилинадилар.

Ўқув юртига ёки унга яқин ихтисосга кўра танлаган касби бўйича камида икки йил меҳнат стажига эга бўлган кишилар кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширганлари тақдирда билим юртига қабул қилишда алоҳида имтиёзлардан фойдаланадилар.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ ҚУЙИДАГИ МУДДАТЛАРДА ЎТАДИ:

кундузги бўлимда — 1 августдан 21 августгача;
сиртқи бўлимда — 10 августдан 20 августгача.

Ҳамма ўқишга кирувчилар техникум директори номига танлаган ихтисоси кўрсатилиб ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: маълумот ҳақидаги ҳужжат (асли), медицина справкаси (086/V форма), 4 дона фотосурат (3х4 см), корхона томонидан тасдиқланган меҳнат дафтарчасидан нусха (ишловчилар учун), фамилияси ўзгарган тақдирда — олдинги фамилиясига ёзилган ҳужжатни тасдиқловчи гувоҳнома нусхаси.

Ўқишга корхоналар, қурилишлар, колхозлар, совхозлар, муассасалар, ташкилотлар томонидан юбориладиган ўқувчиларга ягона форма бўйича йўлланма берилади.

Ўқишга кирувчилар паспорт ёки туғилганлик ҳақидаги гувоҳномалари, ҳарбий ҳужжатларини шахсан кўрсатадилар.

Техникум қулай ётоқхонага эга.

Мурожаат учун адрес: 700011, Тошкент шаҳри ГСП, Навоий кўчаси, 30«а» уй (7, 8, 11, 16-трамвайлар; 28, 43, 64, 65, 91-автобусларнинг, 2, 7, 14, 18-троллейбусларнинг «Марказий телеграф» бекати). Телефон 44-64-54.

ЎЗИНГИЗ СЕВГАН ФИЛЬМЛАРНИ КЎРИШИНГИЗ МУМКИН

Тарихий-революцион ва мультипликацион фильмлар, эстрада концертлари — буларнинг ҳаммаси пойтахт видеотекаси кассеталарида мавжуд. Бу ерда қарийб 500 хил кассеталар бор. Агар ҳозирча уйингизда видеомагнитофон бўлмасачи? Ўшанда ҳам видеотекамизга келаверинг. Шу ернинг ўзида, алоҳида ажратилган хонада ўзингиз севган фильмни томоша қилишингиз мумкин.

Видеотека танаффуссиз, дам олиш ва байрам кунларисиз соат 11 дан 23.00 гача ишлайди.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Карл Маркс кўчаси, 22-уй. Справкалар учун телефон 33-55-14.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ.

УҚИШГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

1-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1987-1988 ўқув йили учун

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқишга 8-10 синф ҳажмида маълумоти бўлган ва Совет Армияси сафларида хизмат бурчларини ўтаб қайтган ёшлар қабул қилинади.

Билим юрти темирйўл транспорти ва Тошкент мотор заводи учун қуйидаги ихтисосликлар бўйича: 10-синф маълумоти билан — токарь, автомат линиялар оператори, электр монтер, алюмин қуйилмаларини қуювчи, слесарь-сантехник касбидаги малакали мутахассислар тайёрлайди. Ўқиш муддати — бир йил. Стипендия — 72 сўм.

8-синф маълумоти билан тепловоз машинистининг ёрдамчиси, электровоз машинистининг ёрдамчиси, тепловоз ҳаракатдаги состави ремонти бўйича слесарь, ўзгарувчан ток контакт тармоғи монтёри, токарь, электр-газ пайвандчи, слесарь-сантехник, механика-йиғув ишлари слесари (автослесарь), саноат асбоб-ускуналари бўйича слесарь, рақамли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори, рақамли программа билан бошқариладиган станокларни созловчи. Ўқиш муддати 3 йил. Ўқувчилар бепул овқат, устки кийим-бош билан таъминланадилар. Ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

8-синфни битириб билим юртига ўқишга кираётганлар танлаган касбни эгаллаш билан бирга тўлиқ ўрта маълумот ҳам оладилар. Таълим курсини тамомлагач ўқувчиларга эгаллаган касби бўйича диплом ва ўрта маълумот ҳақидаги аттестат берилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади. Ўқишни битирганлар техникум ва олий ўқув юртларига киришда имтиёздан фойдаланадилар.

Ўқиш аълочиларига олий ва ўрта махсус таълим ўқув юртларига ўқишга киришлари учун йўлланма берилади.

Билим юрти ётоқхона, спорт комплексига эга, техника ижоди ва бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ишлаб турибди.

Ўқиш рус тилида олиб борилади.

Билим юртини тамомлаганлар темир йўли транспорти ходимларига берилган барча имтиёзлардан фойдаланадилар, жумладан Совет Иттифоқининг исталган томонига йилда бир маротаба бепул бориб-келиш ҳуқуқига эгадир.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади: паспорт ёки туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома, маълумот ҳақидаги ҳужжат, яшаш жойи ва ота-онасининг ишхонасидан справкалар, характеристика, ариза, 8 дона фотосурат (3х4 см), эмланганлик ҳақида мактабдан медицина справкаси.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Аризалар ҳар куни соат 9 дан 17.00 гача, шанба куни — соат 9 дан 15.00 гача қабул қилинади.

Адрес: Тошкент шаҳри, Слоним кўчаси, (15, 23, 61, 48-автобусларнинг «Слоним кўчаси» 3, 23-трамвайларнинг «Ашрафий кўчаси» бекатлари).

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ГОСКОМТРУД УзССР

В. П. ЧКАЛОВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА:

токарлар, фрезерчилар, слесарлар, штамповкачилар, парчинловчилар, кранчилар, гальваниклар, электрокара ҳайдовчилар, қурилиш касбидаги ишчилар,

ҲАМЗА РАЙОНИ МОНТАЖ-СОЗЛАШ БОШҚАРМАСИГА:

газ-электр пайвандчилар, слесарь-монтажчилар, слесарь-созловчилар, созловчи инженерлар, мастерлар.

ОКТЯБРЬ РАЙОНИ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА:

қурилиш касбидаги ишчилар, ҳайдовчилар, автослесарлар, моторчилар.

ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ ТОШКЕНТ БОШ КИЙИМЛАР ФАБРИКАСИГА:

тикувчи-мотористкалар. Собир Раҳимов районида яшовчи, тикув машинаси бўлган ва тикишни биладиган аёллар уйга иш олиб ишлаш учун ишга таклиф этиладилар.

СОБИР РАҲИМОВ РАЙОНИ РЕМОНТ-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА:

автомобиль ҳайдовчилар, ғишт терувчилар.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ ЮЗАСИДАН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

Марказий пункт — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд.
Ленин район пункти — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.
Октябрь район пункти — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
Чилонзор район пункти — 2-квартал, 3-уй.
Ҳамза район пункти — Ҳасанова кўчаси, 10-уй.
Куйбишев район пункти — К. Маркс кўчаси, 59-уй.
Киров район пункти — Энгельс кўчаси, 48-уй.
С. Раҳимов район пункти — Қорасарой кўчаси, 270-уй.
А. Икромов район пункти — Фарҳод кўчаси, 21-уй.
Сергели район пункти — Спутник, 2-квартал, 69-уй.
Фрунзе район пункти — Ш. Руставели кўчаси, 87-уй.

«Ташкентпиво» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 4-заводи томонидан берилган йўқолган

4320, 4321-НОМЕРЛИ ТОВАР-ТРАНСПОРТ НАКЛАДНОЙЛАРИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Ташплодоовощ» бирлашмасининг Киров район улгуржи-чакана савдо контораcига қарашли 14-магазинининг йўқолган

ШТАМПИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Хоразм область Гурлан районидаги 19-ўрта мактаб томонидан **Абдалова Гулсара Аллаяровна** номига берилган Д № 265835 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент давлат медицина институти коллективи патологик физиология кафедрасининг профессори З. Н. Каримовга отаси

Нуритдин КАРИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р—11705. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). Б. 2172. Тиражи — 75.131. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.